

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

ØKONOMIPLAN 2014-2017

Innholdsfortegnelse

Fylkesrådets forslag til økonomiplanvedtak 2014-2017	4
1 Kvalitet krever re-investering foran ny-investering	7
1.1 Om økonomiplanen og øvrig fylkeskommunalt planverk.....	9
Økonomiplanen	9
Fylkesplanen.....	9
Økonomiske rammer	10
Hovedtrekkene i økonomiplanen.....	10
Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden	14
1.2 Økonomiske forutsetninger	15
Finansanalyse	17
Gjeld	18
Fondsmidler.....	19
Netto driftsresultat.....	20
2 Handlingsrom	22
3 Nye driftstiltak.....	23
4 Investeringer.....	24
Ny videregående skole i Breivika	24
Samferdsel	25
Investeringer – tabeller for økonomiplan 2014-2017.....	27
5 Driftssektorene	29
5.1 Organisering	29
5.2 Hovedoversikt netto driftsrammer 2014-2017	30
5.3 Politikerområdet	31
5.4 Kontrollorganer	33
5.5 Utdanning	34
Handlingsrom i økonomiplanperioden	38
5.6 Tannhelse.....	41
Handlingsrom i økonomiplanperioden	44
5.7 Kultur.....	45
Handlingsrom i økonomiplanperioden	51
5.8 Samferdsel	52
Handlingsrom i økonomiplanperioden	55
5.9 Næring	57
Handlingsrom i økonomiplanperioden	62

5.9	Stabs- og støttefunksjoner	63
	Stabssjefen.....	63
	Drifts- og utbyggingssenteret	65
	Personal- og organisasjonssenteret.....	67
	Økonomisenteret	69
	IT	71
	Handlingsrom i økonomiplanperioden.....	73

Fylkesrådets forslag til økonomiplanvedtak 2014-2017

Fylkesrådet anbefaler fylkestinget å fatte følgende vedtak:

1. Fylkestinget vedtar følgende økonomiske rammer for økonomiplanen 2014-2017.

Tabell -. Fylkesrådets innstilling til økonomiplan 2014-2017. I 1000 kr					
Minus=inntekt, Pluss=utgift	2013	2014	2015	2016	2017
00 Politiske styringsorganer	35 167	27 711	26 411	25 411	25 911
01 Kontrollorganer	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706
10 Stabs- og støttefunksjoner	142 050	142 460	142 460	142 460	142 460
20 Utdanning	980 804	971 444	962 144	956 711	952 844
40 Tannhelse	113 416	112 346	112 346	112 346	112 346
50 Kultur	90 235	88 729	88 813	88 797	88 781
60 Samferdsel	979 469	968 979	968 979	968 979	968 979
70 Næring	50 553	49 553	49 553	49 553	49 553
90 Sektorovergripende poster. Spesifisert:	9 963	5 039	5 877	6 657	8 047
Innsparing samarb.avtaler/tilsk. Fordeles i budoppf 30/4	-1 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Innsparing sentraladm. Fordeles i løpet av året	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Avsetning til lønnsvekst 2013	34 325	34 325	34 325	34 325	34 325
Pensjonsutgifter	30 861	30 861	30 861	30 861	30 861
Mva kompensasjon (samlepost til fordeling)	-8 224	-8 224	-8 224	-8 224	-8 224
Ref. kapitalutgifter fra Tromsø kommune Rassikring	-672	-642	-612	-582	-552
Ref. kapitalutgifter Dale-Alvestad Harstad kommune	-2 145	-2 098	-2 049	-2 002	-1 954
Refusjon kapitalutgifter TANN-bygget fra staten	-18 730	-18 236	-17 742	-17 255	-16 759
Dekning kapitalutgifter fra etatene	-22 852	-24 347	-24 082	-23 866	-23 050
A Sum sektorer, netto utgifter	2 406 362	2 370 967	2 361 289	2 355 620	2 353 627
Skatteinntekter	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000
Rammetilskudd inkl inntektsutjevning	-1 796 000	-1 806 000	-1 806 000	-1 806 000	-1 806 000
Rentekompensasjon skolebygg	-6 300	-7 150	-8 600	-8 800	-8 800
B Sum inntekter (ekskl. renter)	-2 532 300	-2 543 150	-2 544 600	-2 544 800	-2 544 800
C BRUTTO DRIFTSRESULTAT (=A+B)	-125 938	-172 184	-183 312	-189 181	-191 174
Renteutgifter	58 940	71 350	83 550	95 615	95 155
Aksjeutbytte	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Renteinntekter	-8 750	-8 750	-10 000	-11 250	-11 250
Mva kompensasjon knyttet til investeringer	-31 616	0	0	0	0
Rentekompensasjon veginvesteringer	-12 000	-12 740	-14 100	-15 500	-15 100
D Netto renteutgifter	5 074	48 360	57 950	67 365	67 305
E Avdrag på lån	82 680	89 150	101 000	118 450	129 260
F NETTO DRIFTSRESULTAT (=C+D+E)	-38 184	-34 674	-24 362	-3 366	5 392
Brukt slik:					
Avsetning til/bruk av disposisjonsfond	1 153	30 038	19 726	-1 271	-10 028
Overføringer til investeringsregnskapet	4 636	4 636	4 636	4 636	4 636
Overføringer til investeringsregnskapet mva komp	31 895	0	0	0	0
Dekning/bruk av tidligere års under-/overskudd	500				
Avrundning					
G REGNSKAPSMESSIG RESULTAT	0	0	0	0	0
Budsjettet til politiske styringsorganer er redusert hovedsakelig som følge av bortfall av oppreisning til tidligere barnevernsbarn					

2. Fylkestinget vedtar følgende innsparingstiltak:

	Innsparing
Stabs- og støttefunksjoner	-1 400
Utdanning	-9 360
Tannhelse	-1 070
Kultur	-890
Samferdsel	-9 790
Plan og næring	-500
SUM	-23 010

3. Fylkestinget vedtar følgende nye driftstiltak:

	2014	2015	2016	2017
<u>Politiske styringsorganer</u>				
Partistøtte	44	44	44	44
Støtte politiske partier	1 300			
<u>Stabs- og støtteenheter</u>				
Deltakelse i Kommit	160	160	160	160
Styrking av juridisk kapasitet og kompetanse	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av innkjøpsfaglig kapasitet og kompetanse	650	650	650	650
<u>Utdanning:</u>				
Lærlingtilskuddet	7 000			
Sum nye tiltak	10 154	1 854	1 854	1 854

4. I økonomiplan skal det bygges nytt og renoveres for 292,6 mill. kroner i Breivika hvorav 226,080 mill. kroner er låneopptak. Låneopptaket er fordelt med 10 mill. kroner i 2014 og 75,36 mill. kroner i hvert av årene 2015, 2016 og 2017. Det er i finansieringen forutsatt salg av skolested Tromsø maritime skole med 90 mill. kroner som skal brukes til ekstraordinært avdrag på låneopptaket.

5. Fylkestinget vedtar følgende investeringsrammer i økonomiplanen:

	SUM INVESTERINGER	349 200	285 900	157 800	122 200	915 100
	<u>Finansiering:</u>					
	EK, mva-kompensasjon	-52 000	-53 140	-31 040	-20 840	-165 525
	EK, overføring fra drift (samferdsel)	-4 636	-4 636	-4 636	-4 636	-18 544
	Overføring fra drift sektorene	-5 000	-5 000	0	0	-13 000
	Sum Egenkapital	-61 636	-62 776	-35 676	-25 476	-185 564
	Tilskudd fra staten	-10 000				-10 000
	Bruk av lån	-277 564	-223 124	-122 124	-96 724	-719 536
	Sum finansiering	-349 200	-285 900	-157 800	-122 200	-915 100

6. Et eventuelt regnskapsmessig overskudd settes av til å dekke det gjeldende års premieavvik.
7. Tidspunkt for låneopptak endres fra desember til juni for fremtiden.
8. Sektorene stabssjefen, Drifts- og utbyggingssenteret, Personal- og organisasjonssenteret, økonomisenteret og IT-senteret slås sammen til en sektor.

1 Kvalitet krever re-investering foran ny-investering

Fylkesrådets forslag til økonomiplan er i sin helhet en oversikt over hvilke økonomiske og politiske prioriteringer som må gjøres i Troms de neste fire årene. De neste fire årene vil kreve stram økonomisk styring og en ansvarlig forvaltning av fylkeskommunens ressurser.

Det innebærer at vi står overfor politisk utfordrende prioriteringer.

Muligheter for ungdommen

Ungdommen er vår viktigste ressurs. Satsing på en kvalitativ god skole er en investering og satsing på fremtiden for Troms. Vi står i startfasen til en industriell utvikling i nord som vi aldri har sett maken til. Det er avgjørende at vi legger til rette for at vår egen ungdom får ta del i de mulighetene som dette gir.

Denne fremtiden starter gjennom utdanningsløpet. Fylkestinget har derfor vedtatt to store skolestruktursaker de siste årene, som bidrar til å flytte samfunnets pengestrøm fra betong til innhold. Dette skjer gjennom bygging av to nye videregående skoler, i Indre Troms og i Tromsø, i tillegg til en større utbygging av Senja Vgs, skolested Finnfjordbotn. Disse investeringene er viktige for å kunne møte næringslivets behov for kompetent arbeidskraft.

Fylkesrådet anbefaler derfor at fylkestinget opprettholder sine vedtak om bygging av nye skoler i Indre Troms og i Tromsø, og skyver ut i tid vedtatte samferdselsinvesteringer. Det er fylkesrådets oppfatning at fylkestinget må velge mellom enten å investere i disse skolene eller i større samferdselsprosjekter, da fylkeskommunen ikke har økonomisk bæreevne til de låneopptak som kreves for å realisere alle vedtatte prosjekt.

På gjeldstoppen

Troms fylkeskommune vil ved utgangen av 2017 ha 2,5 milliarder kroner i samlet lånegjeld. Dette plasserer oss langt over gjennomsnittlig lånegjeld blant landets fylkeskommuner. En sammenligning med for eksempel Nordland viser at vi har dobbelt så mye lånegjeld pr innbygger som det de har.

For fylkesrådet er det viktig å understreke at den fremlagte innstillingen til økonomiplan 2014-2017 styrer mot underskudd fra 2016 selv uten realisering av vedtatte store samferdselsinvesteringer. Situasjonen krever ansvarlighet, og er krevende.

På samferdselssektoren har vi per i dag en lånebelastning på anslagsvis 1,1 milliarder kroner. I perioden 2010-2013 opptok fylkeskommunen såkalte rentefrie lån på 400 millioner kroner til investeringer i samferdsel (rentekompensasjonslån). Når avdragene slår inn for fullt fra 2018 vil det utgjøre 26,6 millioner kroner årlig i avdrag frem til disse lånene er nedbetalt i 2028. Nå legger regjeringen gjennom Nasjonal Transportplan opp til at denne ordningen skal falle bort fra 2014, fordi man ønsker å styre mer penger over til vedlikehold av veinettet. Resultatet er at det vil bli enda dyrere å oppta lån til investeringer.

Kostnadsoverslag som sprekker

I tillegg til avdrag som følger låneopptak på samferdselssektoren, er det et faktum at mange prosjekter blir betydelig dyrere enn det fremgikk av kostnadsoverslagene som lå til grunn for fylkestingets vedtak. Kveøybrua ble for eksempel kostnadsberegnet av Statens vegvesen til 143 millioner kroner, mens totalkostnaden til slutt ble på 215 millioner kroner. I dag betjener Troms fylkeskommune et lån på brua på 135 millioner kroner.

Dessverre ser vi samme mønster gjennom flere ulike samferdselsprosjekter, og listen over uforutsette kostnadsøkninger er lang. Konklusjonen er likevel at dette er utgifter som ikke er planlagt, men som må dekkes inn, og som dermed skaper mindre økonomisk handlingsrom for fylkeskommunen - både over drifts- og investeringsbudsjettet. I tillegg vet vi at fylkesvegene i Troms har et vedlikeholdsetterslep på minst 5,8 milliarder kroner. At dette er en utfordrende situasjon for fylkeskommunen og fylkets innbyggere, som daglig bruker disse veiene, er unødvendig å si.

Utfordringer skapes også av at Troms fylkeskommune har et premieavvik på de ansattes pensjonsordninger på 180 millioner kroner ved utgangen av 2012, og vil vokse hvis vi ikke tar grep.

Ansvar koster

Det har vært en politisk målsetting for fylkesrådet å effektivisere sentraladministrasjonen. Dette skjer gjennom en innsparing på totalt 23 millioner kroner, hvor alle etater har måtte ta sine kutt. I tillegg er internkontrollprosjektet i rute for å styrke rutiner og systemer i administrasjonen. I økonomiplanen legges det også opp til å styrke innkjøpstjenesten, samt å opprette en ny juriststilling.

All politikk må ha basis i realiteter. Ansvarlig økonomisk politikk vil derfor være å oppgradere og re-investere i eksisterende infrastruktur for slik å bevare verdien av disse tidligere viktige investeringene i vårt fylke. I klartekst betyr det at Troms fylkeskommune ikke har økonomisk bærekraft til å foreta mange nye store investeringer i den kommende økonomiplanperioden.

Fylkesrådet står fast på vår uttalte målsetting om å drive en ansvarlig politikk gjennom å spille en aktiv rolle som regional utviklingsaktør - som tilrettelegger for nye og økte muligheter både for næringsliv og innbyggere i Troms. Det beste virkemiddel for en slik ønsket utvikling er gjennom ansvarlighet i vår økonomiske politikk. Bildet av fylkeskommunens økonomi må også inneholde det positive handlingsrom som ligger innenfor næringspolitikken gjennom RUP- og RDA-midlene. Gjennom et samspill blir disse virkemidlene et viktig instrument for å styrke næringsliv og innovasjon, og bidra til vekst og verdiskapning. Fylkesrådet vil fremheve viktigheten av et strategisk og langsiktig utviklingsperspektiv for Troms.

1.1 Om økonomiplanen og øvrig fylkeskommunalt planverk

Økonomiplanen

Fylkestinget har i sak 89/12 vedtatt ny budsjett- og økonomiplanprosess. Dette er resultat av etablering av styrings- og kvalitetssystemet i Troms fylkeskommune. Fra og med Økonomiplan 2014-2017 og Budsjett 2014 gjennomføres økonomiplan- og budsjettprosessene hver for seg. Dette skal bidra til at økonomiplan og budsjett blir bedre styringsverktøy med mer langsiktige linjer. Økonomiplanprosessen er for første gang gjennomført i løpet av vårhalvåret med behandling i fylkestinget i juni. Budsjettprosessen videreføres på høsten med behandling i fylkestinget i desember.

Økonomiplanen omfatter hele fylkeskommunens virksomhet og skal gi en mest mulig realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver. Økonomiplanen er det mest sentrale redskapet for planlegging og styring av fylkeskommunens virksomhet. Det legges alltid mest vekt på det første året i den nye økonomiplanperioden. I økonomiplanen fastsettes rammene for kommende års budsjettarbeid.

Fylkesplanen

Fylkestinget vedtok i sak 86/12 *Regional planstrategi for Troms 2012-2015*. Den regionale planstrategien er grunnlaget for det videre plansamarbeidet i fylket.

Som oppfølging av Regional planstrategi for Troms skal det lages ny fylkesplan for perioden 2014-2025. Utgangspunktet er rollen som regional utviklingsaktør. Formålet er få etablert et felles og omforent grunnlag for den strategiske utviklingen av Troms fylke. Fylkesrådet vil gjennom planarbeidet presentere de langsiktige og overordnede politiske satsingene. Fylkesplanen vil ha et handlingsprogram (erstatte dagens fireårige RUP) som skal rulleres årlig. Fylkesplanen vil være et sektorovergripende og overordnet dokument, som øvrige fylkeskommunale planer vil måtte legge til grunn. Fylkesplanen skal også legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i fylket. Fylkesplanen vil behandles i fylkestinget i mars 2014. Fylkesplanen vil, i tillegg til arealpolitiske retningslinjer, ha fire gjennomgående målområder:

- Nordområdene (herunder næringsstrategier)
- Kompetanse
- Senterstrategi
- Folkehelse

I tillegg til fylkesplanen, skal følgende regionale planer med prosesskrav etter plan- og bygningslovens § 8-3 utarbeides:

- Regional transportplan
- Regional plan for folkehelse
- Regional plan for idrett og anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk

- Regional plan for handel og service i Troms
- Regional plan for vind- og småkraftverk
- Regional plan for landbruk
- Regional plan for reindrift

Regionale planer kan gjelde for hele fylket, for deler av fylket, eller den kan ta opp mer avgrensede tema for hele eller deler av fylket. I tillegg til nevnte planer skal det utarbeides en rekke strategidokumenter/meldinger, samt prosjekt kystsoneplanlegging i Troms. Samtlige av planprosessene har planlagt oppstart innen 2013.

Økonomiske rammer

Økonomiplan 2013-2016 ble vedtatt med stramme økonomiske rammer. Gjennom hele 2012 ble det gjennomført prosesser for å redusere investerings- og driftsnivået i fylkeskommunen som følge av betydelig kostnadsvekst innenfor samferdsel, utdanning og også tannhelse samt bortfall av utbytte fra Troms Kraft.

Fylkestinget har tidligere vedtatt innsparings- og effektiviseringstiltak på varig basis i økonomiplan 2013-2016 for om lag 60 mill. kroner på drift og reduksjon i investeringsnivået på vel 100 mill. kroner. I tillegg er det driftsnivået redusert med 8 mill. kroner på varig basis i sentraladministrasjonen. For at balansen i økonomiplanen skal sikres er det svært viktig at disse innsparingstiltakene fases inn som forutsatt.

Fylkesrådet har lagt til grunn innsparing på 23 mill. kroner tilsammen for alle sektorer i økonomiplan 2014-2017. Dette gir det nødvendige handlingsrommet for å kunne iverksette vedtaket om ny skole- struktur i Tromsø og nødvendig styrking av juridisk kapasitet og kompetanse og innkjøp i økonomiplanperioden.

I Nasjonal transportplan er det foreslått fjerning av rentekompensasjonslånene til samferdsel fra og med 2014. I økonomiplan 2013-2016 og i FVP 2010-2019 var det lagt inn full utnyttelse av denne ordningen med låneopptak på 100 mill. kroner per år i hele FVP-perioden. Det er i denne økonomiplanen ikke rom for å erstatte disse låneopptakene fullt ut med ordinære låneopptak. Fylkestinget skal behandle Regional transportplan 2014-2023 med rullering av FVP 2010-2019 i desember d.å. Rammene i økonomiplanen vil være styrende for prioriteringene i fylkesveiplanen. De økonomiske rammene i økonomiplanen er meget stram, og har ikke rom for nye, store investeringsprosjekter.

Det var varslet nytt inntektssystem for fylkeskommunene fra og med 2014, men dette ble i slutten av april utsatt til 2015. Det er lagt inn en realøkning i frie inntekter på 10 mill. kroner i tråd med signalene i Kommuneproposisjonen for 2014.

Hovedtrekkene i økonomiplanen

Fylkesrådets hovedprioritering i økonomiplan 2014-2017 er ny skolestruktur i Tromsø. Troms fylkeskommune vil få et samlet og sterkt sentrum for yrkesfagopplæring ved den nye

videregående skolen i Breivika og ved Breivang videregående skole. Her vil det bli en samling av fagskoletilbudene og en samordning av utdanningsprogrammer som i dag er delt mellom tre skoler. Utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon vil få helt nye lokaler, og den maritime utdanningen vil fremstå samlet og styrket gjennom økte muligheter for kompetansemessig tverrfaglighet og teknologisk samarbeid også med Universitetet i Tromsø. Arealeffektiviteten i Tromsø-strukturen blir forbedret og bereder grunnen for en mer optimal oppfyllingsgrad totalt sett.

Fylkesrådet har derfor funnet rom til investering i Breivika som skal omfatte virksomheten både ved gamle Breivika og Tromsø maritime skole. Kapitalutgifter er lagt inn i økonomiplanperioden. Fylkesrådet vil imidlertid understreke at denne investeringen fra og med 2018 forventes å være om lag selvfinansierende som følge av mer arealeffektiv drift, mer rasjonell administrativ drift og en salgsinntekt ved avhendelse av det som i dag bygningsmessig er Tromsø maritime skole. Det understrekes at det er knyttet usikkerhet til salg av Tromsø maritime skole.

I økonomiplanen er det lagt inn investeringer på veg på tilsammen 72 mill. kroner til Harstadpakke og Tromsøpakke som følge av de bindinger knyttet til prosjektene. I tillegg er det lagt inn oppstart på Tromsøbrua med 50 mill. kroner, 48 mill. kroner til grusveiprogrammet samt 20 mill. kroner til gang- og sykkelveiplan fordelt over de to første årene i økonomiplanen. Alle prosjektene krever ytterligere bevilgninger i planperioden, men det har ikke vært mulig å legge dette inn i økonomiplanen nå.

Fylkesrådets hovedprioriteringer i økonomiplanen er:

Utdanning

Utdanningsetaten arbeider for å gi god videregående opplæring i Troms.

- Alle elevene som går ut av videregående opplæring i Troms, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv
- Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring.
- Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring.

Tannhelse

Fylkesrådet ønsker å opprettholde tilbudet om tannhelsetjenester av høy kvalitet til befolkningen i fylket. Dette medfører å videreføre et tjenestetilbud i en desentralisert struktur og styrke det faglige tjenestetilbudet ved etterhvert å kunne tilby spesialisttjenester utenfor Tromsø by. Det er også viktig at en jobber videre for at tannhelsetjenesten i Troms oppleves som innovativ. For å lykkes med dette vil en arbeide for at Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge opprettholder sin status som landets fremste kompetansesenter innenfor odontologi. Med statlig støtte vil en i perioden fremover særlig styrke satsningen på forskning.

Kultur

Fylkesrådet vil tilrettelegge for at befolkningen i Troms skal ha tilgang til et variert profesjonelt og frivillig kultur-, idretts-, og friluftsliv som bidrar til vekst og trivsel i fylket vårt. Fylkesrådet vil i økonomiplanperioden vektlegge tiltak som skal bedre oppvekst- og levekårene gjennom helsefremmende og forebyggende arbeid. Det skal satses videre på opplevelser og aktiviteter prioriteres. Fylkesrådet skal bidra til å sikre skapende virksomhet, produksjon og formidling av kunst og kultur av høy kvalitet, og sørge for at arkiv etter privat virksomhet bevares og gjøres tilgjengelig.

Næringsstrategier

Fylkestinget vedtok i 2012 næringsstrategier knyttet til utviklingsinnsatsen innen petroleum og mineralutvikling i årene fremover. Tilsvarende næringsretta strategier for havbruk og reiseliv skal vedtas i 2013. Fylkesrådet har vedtatt å utarbeide strategier for regional forskning og utvikling, kulturnæringer og nærings- og utviklingsstrategi for Nord-Troms i tillegg til regional plan for landbruk. I tillegg skal det utarbeides fylkesplan for Troms, samt helhetlig strategi for næringsutvikling i Troms.

Disse strategiene og planene legger rammene for næringsetatens arbeid i årene som kommer, og mye av virkemiddelinnsetningen i tillegg til de administrative ressurser vil fokuseres inn mot disse områdene. Årlige tildelinger og prioriteringer skjer gjennom vedtak knyttet til de regionale og næringsretta utviklingsmidlene (RUP/RDA) knyttet til regionalt utviklingsprogram mv.

Samferdsel

Statens vegvesen har kartlagt kostnader for å fjerne forfall på fylkesvegene i Norge. Det er et samlet behov på omlag 5,9 mrd. kroner for å fjerne forfall og nødvendige oppgraderinger på fylkesvegnettet i Troms. Kostnadene fordeles på vegoverbygning (vegdekke og -fundament) med 2,3 mrd. kroner og resten fordeles på tunnel, bru, fergekai, drenering og avløp og miljøtiltak. Troms har den laveste andelen av BK 10 veger (klassifisert for tungtransport) i landet (58 prosent).

Det har vært en kostnadsøkning på driftskontraktene med om lag 30 prosent fra 2012 til 2013. Fra 2011 til 2012 økte kontraktsprisene med 7,5 prosent. Dette dekkes ikke av rammeoverføring fra Staten.

Det er med andre ord en stor og viktig oppgave å vedlikeholde og tilbakeføre det vegnettet fylkeskommunen eier.

Neste 4-årsperiode preges av at investeringsrammen må dekke kostnadsøkningen på drift av fylkesvegnett. Det gis rom for bypakke i Harstad og Tromsø, og det lagt inn tilsammen 78,8 mill. kroner i fylkeskommunal andel.

Arbeid med regional transportplan 2014-2023 er i gang der rammene i økonomiplanen vil være styrende for prioriteringene i fylkesveiplanen. Rullering av handlingsplan for fylkesveg 2014-2017 innlemmes i dette arbeidet. Ny NTP 2014-2023 vil angi overordna rammer for fylkesvegnett i neste 10-års periode.

Fylkesrådet ønsker å utvikle kommunikasjonstilbud og infrastruktur innen samferdsel, slik at det legges til rette lokal og regional utvikling. Overordnede mål er fastlagt i Fylkesplan for

Troms 2010-2013, Nasjonal Transportplan 2010-2019 og Fylkesvegplan for Troms 2010-2019. Overordnet mål for samferdsel i Troms revideres under arbeidet med Regional Transportplan 2014-2023.

Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden

1. Faste 2013-priser i hele økonomiplanperioden. Prisjustering vil bli lagt inn i budsjett2014 etter at statsbudsjettet legges frem i oktober.
2. Årslønnsveksten fra 2013 til 2014 legges inn budsjett 2014 etter at statsbudsjettet legges frem i oktober.
3. Pensjonspremie budsjetteres med hhv. 13,23 prosent pensjonspremie for lærere til Statens Pensjonskasse og 9,96 prosent ordinær pensjonspremie for øvrige ansatte til Kommunal Landspensjonskasse. Løpende pensjon til folkevalgte er 27,92 prosent (KLP).
4. I økonomiplanperioden er det budsjettert med differensierte løpende renter, henholdsvis 3,5 prosent i 2014, 4,0 prosent i 2015 og 4,5 prosent i 2016 og 2017. I 2014 er det lagt til grunn at andelen av gjeld på flytende rentebetingelser vil være om lag 40 prosent, mens fastrenteandelen er 60 prosent. Samlet lånegjeld ved inngangen til 2014 vil være om lag 1,86 mrd. kroner.
5. Fylkeskommunalt skattøre er satt til 2,65 prosent i hele økonomiplanperioden, og er uendret fra 2013.
6. Det er lagt inn økning i frie inntekter på 10 mill. kroner i tråd med signaler i kommuneproposisjonen for 2014.
7. Aksjeutbytte er satt til 1,5 mill. kroner fra Ymber AS i 2014. Nivået på utbyttet er holdt uendret i hele økonomiplanperioden.
8. Regnskapet for 2013 er forventet avlagt med regnskapsmessig balanse.
9. Hovedelementene i driftsbudsjettet er:

	2014	2015	2016	2017
Frie inntekter (rammetilskudd, skatt, utbytte og rentekomp skolebygg/veg)	-2 557 390	-2 560 200	-2 561 800	-2 561 400
<u>Disponert slik:</u>				
Netto driftsutgifter	2 370 967	2 361 289	2 355 620	2 353 627
Netto renter og avdrag	151 750	174 550	202 815	213 165
Til fondsavsetning	30 038	19 726	-1 271	-10 028
Overføring til investeringsregnskapet	4 636	4 636	4 636	4 636
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0
Balanse	0	0	0	0

1.2 Økonomiske forutsetninger

Frie inntekter

Regjeringens signaler om inntektsrammene til kommunesektorene ble lagt fram 7. mai i Kommuneproposisjonen 2014.

Regjeringen legger opp til realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på mellom 6 og 6½ mrd. kroner. Av veksten i samlede inntekter legges det opp til at mellom 5 og 5½ mrd. kroner er frie inntekter. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på mellom 1,6 og 1,8 prosent.

Regjeringen legger opp til at fylkeskommunene får 1 mrd. kroner av den foreslåtte veksten i frie inntekter. I Nasjonal transportplan 2014–23 er det satt av 10 mrd. kroner i planperioden til fornying og opprusting av fylkesveiene. Av veksten i de frie midlene er 0,5 mrd. kroner innfasing av disse midlene i 2014. Midlene gis som rammetilskudd med en særskilt fordeling i inntektssystemet (tabell C). Fordelingen av midlene legges fram i statsbudsjettet 2014.

Av veksten i de frie midlene på 0,5 mrd. kroner får Troms fylkeskommune om lag 10 mill. kroner. Dette er lagt inn i økonomiplanen. Fordelingen av økte midler til samferdsel på tilsammen 0,5 mrd. kroner blir lagt frem i statsbudsjettet til høsten og er ikke lagt inn i økonomiplanen.

Merverdiavgiftskompensasjonen investering

Fra og med 2014 inntektsføres merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer i sin helhet direkte i investeringsregnskapet. Dette er i tråd med endret budsjett- og regnskapsforskriften for merverdiavgiftskompensasjon fra investering. Dette er innarbeidet i vedtatt økonomiplan og innebærer ingen endring for økonomiplan 2014-2017.

Pensjon

I Budsjett 2013/økonomiplan 2013-2016 har fylkestinget gjort vedtak om at det skal søkes å avsette årlige beløp tilsvarende årets premieavvik. Dette er ikke lagt inn i vedtatt økonomiplan, men fylkesrådet har til hensikt å stoppe veksten i det akkumulerte premieavviket og vil prioritere dette gjennom året. Fylkesrådet foreslår derfor at et eventuelt mindreforbuk ved årets slutt settes av til disposisjonsfond – premieavvik.

Premieavvik

Forskjellen mellom pensjonsutgiftene (fakturerte/betalte premier) og pensjonskostnadene (teoretisk beregnede kostnader), premieavviket, blir utgifts- eller inntektsført i forbindelse med regnskapsavslutningen, slik at regnskapet kun blir belastet med den beregnede pensjonskostnaden. Enkelte fylkeskommuner amortiserer dette premieavviket over 1 år, mens de fleste, som Troms fylkeskommune, har fulgt 15-års regelen (10-år fra 2012). Målsettingen er at budsjettmessig og regnskapsmessig stabilitet og forutsigbarhet oppnås, og at de akkumulerte årlige premieavvik over tid går mot null.

Hensikten ved ordningen med å fordele kostnadene over flere år var å utjevne kostnaden, og stortingset hadde en antakelse om at ett år ville premieavviket være positivt, og et annet negativt slik at det over tid nullet seg mer eller mindre ut. Som alle vet har ikke dette skjedd. Siden 2002 har akkumulerte årlige positive premieavvik øket betydelig, både samlet for kommunesektoren og for Troms fylkeskommune. I fylkeskommunen var premieavviket ved utgangen av 2012 positivt med omlag 179,9 mill. kroner (inkl. arbeidsgiveravgift), en netto økning på 42,1 mill. kroner fra året før.

Troms fylkeskommune har valgt ikke å avsette positive premieavvik til fond, men har fullt ut disponert disse «inntektene». Imidlertid påvirkes både arbeidskapitalen og likviditetsbeholdning negativt av at de årlige positive premieavvikene (fratrasket årlig amortisering av tidligere års premieavvik) inntektsføres og disponeres i regnskapet. Dersom fylkeskommunen på et tidspunkt kommer i en situasjon med en reelt sett negativ likviditet som følge av store positive premieavvik, kan en måtte gå til det skritt å ta opp likviditetslån for å kunne dekke de reelle forpliktelsene.

Finansanalyse

Renteutviklingen i 2014-2017

Styringsrenten i Norge er renten på bankenes innskudd i Norges Bank (foliorenten). Endringer i denne vil normalt ha sterkt gjennomslag i de mest kortsiktige rentene i pengemarkedet.

Norges Bank besluttet den 14. mars 2013 å holde styringsrenten uendret på 1,5 prosent og indikerte samtidig at foliorenten holdes uendret frem til 20. juni 2013. Forespeilet intervall frem til da er 1-2 prosent. Den fremtidige rentebanen som Norges Bank la frem, indikerer at første «folio-renteheving» kan komme våren 2014.

Ved Norges Banks fastsettelse av styringsrenten ble det blant annet lagt vekt på at:

- Både inflasjonen og veksten i norsk økonomi har vært litt svakere enn ventet. På den andre siden fortsetter husholdningenes gjeld og boligpriser å stige mer enn inntektene.
- Prisveksten og rentene ute er lave. Vekstutsiktene hos våre handelspartnere er svekket, men den globale veksten holder seg fortsatt godt oppe.
- Kapasitetsutnyttningen i norsk økonomi er noe over et normalt nivå, og arbeidsledigheten er lav.

I økonomiplanperioden er det budsjettert med differensierte løpende renter, både på den delen av gjelden som har flytende rentetilknytning¹ samt på overskuddslikviditeten som i sin helhet plasseres som bankinnskudd med flytende rentetilknytning. Budsjettrenten er satt til 3,5 prosent i 2014, 4,0 prosent i 2015, 4,5 prosent i 2016 og 4,5 prosent i 2017.

Valgte nivåer er relativt høye sammenlignet med Norges Banks rentebane. Norges Bank sier imidlertid i sin analyse at bankenes påslag i penge- og kredittmarkedene kan øke som følge av forventninger om strengere kapitalkrav. Fylkesrådet velger derfor å ta høyde for dette i sin innstilling til økonomiplan.

Finansforvaltningen i planperioden

Finansforvaltningen omfatter rutiner for håndtering av finansielle aktiva, metoder og rutiner ved opptak av lån samt løpende forvaltning av gjeldsporteføljen og beholdningen av likvide midler.

Fylkestinget vedtok i sak 2/12 finansreglement for fylkestingsperioden 2011–15. Vedtaket er i henhold til ny finansforskrift som krever at finansreglementet behandles på nytt hver fylkestingsperiode.

Likviditet og renteinntekter

I neste økonomiplanperiode vil det være behov for strammere likviditetsstyring enn fylkeskommunen har hatt behov for de senere årene. Hovedårsakene er knyttet til det akkumulerte premieavviket, underskudd i Troms fylkestrafikk FKF samt at regionale utviklingsmidler som tidligere bidro til god likviditet og renteinntekter for fylkeskommunen, nå er utbetalt til tiltakshavere i sin helhet. Fylkesrådet har derfor i sin innstilling til økonomiplan lagt til grunn låneopptak i juli måned for å styrke likviditeten mer i samsvar med fremdrift i investeringsprosjektene. Dette har tidligere vært gjort i desember.

¹ Per inngangen av april 2013 er samlet gjeld om lag 1,69 mrd. kroner og flytrenteandelen er 40 prosent av samlet lånevolum.

Det legges til grunn en forventet gjennomsnittlig rentebærende overskuddslikviditet i økonomiplanperioden på 250 mill. kroner. Dette er noe lavere enn forrige planperiode da likviditeten forventes å være noe strammere framover. Dette skyldes først og fremst økende akkumulert premieavvik som tærer på likviditeten.

Det forutsettes at den årlige rentebærende overskuddslikviditeten i sin helhet plasseres som bankinnskudd til flytende rentebetingelser, jfr. fylkeskommunens finansreglement pkt. 6.1. Renteinntektene vil da utgjøre 8,75 mill. kroner i 2014, 10,0 mill. kroner i 2015, 11,25 mill. kroner i 2016 og 11,25 mill. kroner i 2017.

Renteinntekter knyttet til regionale utviklingsmidler inntektsføres på rammen for de næringsrettede midlene til regional utvikling, kap. 551 post 61. Disse midlene er holdt utenfor i beregningen av fylkeskommunens renteinntekter som er oppgitt ovenfor.

Aksjeutbytte/eieruttak

Det budsjetteres med årlig utbytte på 1,5 mill. kroner fra Ymber AS i økonomiplanperioden.

Rente- og avdragsutgifter

I fylkesrådets forslag til økonomiplan er det i 2014 budsjettert med 3,5 prosent rente på lån med flytende rentebetingelser, mens det på lån med fastrentebetingelser er budsjettert med tilhørende fastrentesatser. For samlet låneportefølje budsjetteres det i 2014 med 160,5 mill. kroner i kapitalkostnader, som fordeler seg med en andel på 71,3 mill. kroner til renteutgifter og en andel på 89,2 mill. kroner til avdrag.

Kapitalutgiftene øker markant fra 2014 til 2017, henholdsvis fra 160 til 224 mill. kroner, som følge av en gradvis opptrapping av låneopptak i årene fremover til utdanning og samferdsel, avdrag på rentekompensasjonslån knyttet til samferdsel (låneopptak til og med 2013) samt forventning om økning i rentenivået. Se nærmere redegjørelse i kap. 4 Investeringer.

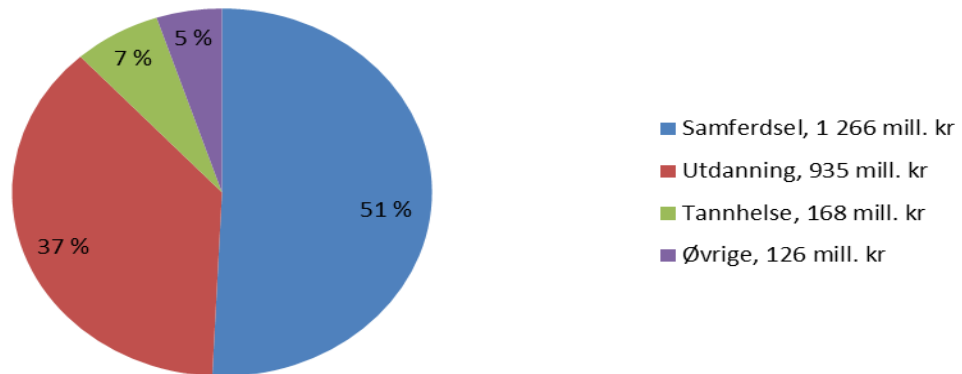
Gjeld

Ved utgangen av 2013 vil fylkeskommunen ha om lag 1,8 mrd. kroner i lånegjeld. Det foreslås låneopptak på tilsammen 720 mill. kroner i økonomiplanen. Samlet lånegjeld i utgangen av økonomiplanperiode vil være om lag 2,5 mrd. kroner. Avdrag i perioden vil redusere gjelden noe, men den relative forskjellen mellom sektorene vil ikke forrykke seg i særlig grad.

Renter og avdrag vil belaste økonomien med 224 mill. kroner per år i utgangen av perioden. Dette betyr at fylkeskommunen må bruke av disposisjonsfond i 2016 og 2017 for å ha en økonomiplan i balanse. Fylkesrådet ser imidlertid ingen annen mulighet enn å legge denne økningen til nødvendige investeringer i skolebygg og samferdsel.

Ved utgangen av økonomiplanperioden vil gjelden fordele seg med 51 prosent på samferdsel, 37 prosent på utdanning og resten på øvrige sektorer. Dette er illustrert i figuren på neste side.

Samlet gjeld TFK ved utgangen av 2017. 2,4 mrd kr

Fondsmidler

Pr. 31.12.2012 hadde Troms fylkeskommune 35,2 mill. kroner på disposisjonsfond. Det er budsjettert med avsetning av 1,153 mill. kroner til fond i 2013. I sak om budsjettoppfølgning pr 15.4.2013 som skal behandles av fylkestinget i juni, foreslår fylkesrådet at det disponeres 22,543 mill. kroner. Av dette foreslås 1,153 mill. kroner å omdisponeres til disposisjonsfond – premieavvik. I henhold til fylkesrådets innstilling i budsjettoppfølgingsaken vil det stå 13,895 mill. kroner på disposisjonsfond og 23,446 mill. kroner på «disposisjonsfond – premieavvik» ved utgangen av 2013. I økonomiplanen settes det av til fond 2014 og også noe i 2015. Balansen i økonomiplanen forrykkes imidlertid fra 2015 da det må brukes av fond for å ha balanse i økonomiplanen. Ubalansen videreføres også de påfølgende årene, og er alvorlig.

Det er gitt en oversikt over fylkeskommunens frie disposisjonsfond i tabellen nedenfor.

Tabell-. Disposisjonsfond. I 1000 kr	
Disposisjonsfond pr 31.12.2012	35 285
Budsjettert avsetning til disposisjonsfond 2013	1 153
Sum	36 438
Fylkesrådets innstilling til bruk av disposisjonsfond 15.4.2013	-22 543
Planlagt disposisjonsfond pr 31.12.2013	13 895
Netto planlagt avsetning og bruk av fond i økonomiplan 14-17	35 865
Planlagt disposisjonsfond pr 31.12.2017	49 760

Tabell-. Disposisjonsfond - premieavvik. I 1000 kr	
Disposisjonsfond - premieavvik pr 31.12.2012	13 700
<u>Foreslått avsetning per 15.4.:</u>	
Omdisponering budsjettetert avsetning til disposisjonsfond	1 153
Avsetning regnskapsmessig overskudd 2012	8 593
Planlagt "disposisjonsfond - premieavvik" pr 31.12.2013	23 446

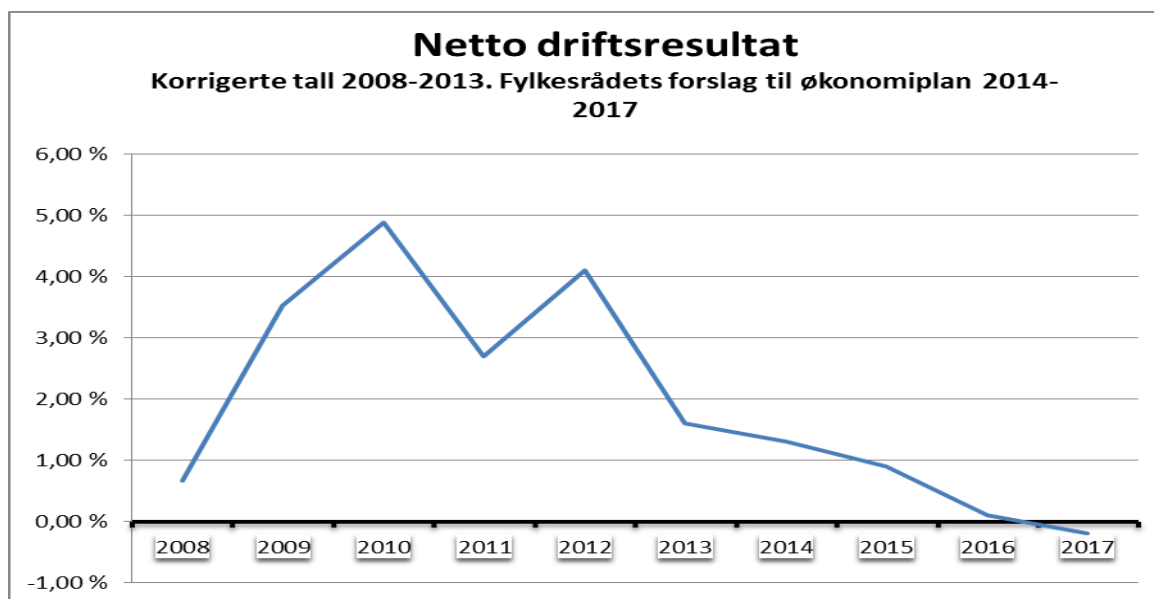
Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser fylkeskommunens økonomiske evne til å foreta avsetninger til fond og egenkapital til investeringer etter at samtlige driftsutgifter og nettoutgifter til renter og avdrag på lån er dekket. Netto driftsresultat er en sentral størrelse for bedømmelse av fylkeskommunens økonomiske handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg (TBU) for kommunal sektor og Kommunal og regionaldepartementet (KRD) regner netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren, og anbefaler at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør være minst 3 prosent.

Troms fylkeskommune hadde i 2012 et positivt netto driftsresultat på 160,9 mill. kroner. Netto driftsresultat i 2011, 2010 og 2009 var også positive med henholdsvis 177,5 mill. kroner, 228,8 og 201,3 mill. kroner.

Etter at fylkeskommunene fikk en mer sentral rolle som regional utviklingsaktør og innføring av RDA-midler har fylkeskommunen hatt store øremerkede statstilskudd hvor overføringene fra staten inntektsføres et år mens utbetalingen av pengene i stor grad strekker seg over flere år. Dette medfører at det brukes og avsettes store summer til bundne fonds hvert år. Når det er stor differanse mellom hva som er brukt og hva som er avsatt til bundne fonds et år, svekkes netto driftsresultat sin soliditet som en god indikator på økonomisk handlefrihet. I disse tilfellene burde netto driftsresultat vært korrigert for bruk og avsetning til bundne fonds. I Troms fylkeskommune har differansen i nevnte størrelser vært så stor at det er valgt å korrigere netto driftsresultat for bruk og avsetning til bundne fonds. Denne korrigeringen reduserer netto driftsresultat fra 160,9 mill. kroner til 141,8 mill. kroner i 2012. Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er 4,1 prosent i 2012. Resultatet for årene 2009-2012 er vist i figuren under.

Figur – Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Kilde: Statistisk sentralbyrås tall som er korrigert av Troms fylkeskommune

Av figuren sees at Troms fylkeskommune har hatt positive netto driftsresultat de siste fire årene. I 2009, 2010 og 2012 hadde fylkeskommunen resultater som ligger over 3 prosent, slik Teknisk beregningsutvalg (TBU) og KRD anbefaler. Videre ligger «2,7-prosentsresultatet» for 2011 noe under anbefalt «3-prosentsnivå».

I Fylkesrådets forslag til økonomiplan 2014-2017 legges det til grunn brutto driftsinntekter, netto driftsresultat og netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter som vist i tabellen nedenfor. Tallene er oppgitt i 1000 kroner. Siste linje viser at netto driftsresultat er betydelig lavere enn TBU og KRD anbefaler, og viser at balansen i økonomiplanen er meget svak.

	2014	2015	2016	2017
Brutto driftsinntekter	-2 566 140	-2 570 200	-2 573 050	-2 572 650
Netto driftsresultat	-34 674	-24 362	-3 366	5 392
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,4 %	0,9 %	0,1 %	-0,2 %

2 Handlingsrom

Som følge av høy kostnadsvekst innenfor fylkeskommunens tjenesteområder og bortfall av utbyttet fra Troms Kraft er det økonomiske handlingsrommet betydelig forverret. Samtidig står fylkeskommunen over utfordringer både knyttet til tjenesteproduksjon, vedlikehold og nødvendige investeringer. Fylkesrådet har derfor lagt til grunn at alle sektorene skulle levere innsparingsforslag. Fylkesrådet har i sin innstilling lagt til grunn innsparing på 23 mill. kroner fordelt på alle sektorene relativt til størrelse på sektoren. Dette er nødvendig for å kunne gi rom for renovering og nybygg i Breivika. Innsparingene er nærmere kommentert under hver enkelt sektor. Fordelingen er vist nedenfor.

	Innsparing
Stabs- og støttefunksjoner	-1 400
Utdanning	-9 360
Tannhelse	-1 070
Kultur	-890
Samferdsel	-9 790
Plan og næring	-500
SUM	-23 010

Det er ikke vurdert reduksjon i stillinger. Dette skyldes at i forbindelse med innsparing i sentraladministrasjonen på tilsammen 8 mill. kroner ble antall stillinger redusert med 9 stillinger. I tillegg trekkes det inn lønnsmidler hvert år ved å stille krav om vakanse i stillinger.

3 Nye driftstiltak

Fylkesrådet foreslår i sitt forslag til Økonomiplan 2014-2017 noen nye driftstiltak/rammeøkninger. Noen av disse tiltakene legges kun inn i 2014 da det ikke er økonomisk rom for å legge de inn på varig basis. På varig basis legges det inn tilsammen vel 1,854 mill. kroner. Det er lagt inn tiltak for 10,154 mill. kroner i 2014. Alle elementer er vist i tabellen nedenfor, og er nærmere redegjort for i under sektorkommentarene.

Det er ikke tatt høyde for eventuelle matchingsmidler på kultur dersom staten øker sin bevilgning i statsbudsjettet til høsten.

Tabell -. Fylkesrådets forslag til nye tiltak for økonomiplan 2014-2017. I 1000 kr				
	2014	2015	2016	2017
<u>Politiske styringsorganer</u>				
Partistøtte	44	44	44	44
Støtte politiske partier	1 300			
<u>Stabs- og støtteenheter</u>				
Deltakelse i Kommit	160	160	160	160
Styrking av juridisk kapasitet og kompetanse	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking av innkjøpsfaglig kapasitet og kompetanse	650	650	650	650
<u>Utdanning:</u>				
Lærlingtilskuddet	7 000			
Sum nye tiltak	10 154	1 854	1 854	1 854

4 Investeringer

Fylkesrådet har i sin innstilling til økonomiplan prioritert renovering og nybygg i Breivika samt følge opp bindinger på investeringsprosjekter i økonomiplan-perioden. Det har ikke vært rom til å legge inn andre investeringer.

Tabeller ligger i kap. 6 i dette dokumentet. For tidligere vedtatte investeringsprosjekter vises til Årsbudsjett 2013 Kommentarer.

Ny videregående skole i Breivika

Fylkestinget vedtok i sak 7/13 ny skolestruktur i Tromsø. Utdrag fra vedtakspunktene er gjengitt her:

b. Endringer i fremtidig skolestruktur i Tromsø i tidsperspektivet 2014-2024

- 1. Tromsø maritime skole: Virksomheten ved Tromsø Maritime skole besluttes flyttet hovedsakelig til Breivika videregående skole. Det tas sikte på å ta i bruk de nye arealene ved Breivika videregående skole fra og med skolestart 2017. Eiendommen Tromsø maritime skole legges ut for salg, og salgsinntekt skal i sin helhet gå til nedbetaling av låneopptak knyttet til investering i Breivika videregående skole.*
- 2. Breivika videregående skole: Det renoveres, tilpasses og bygges til sammen 9800 m² areal ved Breivika videregående skole for å ta imot og samordne tilbudene innen utdanningsprogrammene Teknisk og industriell produksjon, Elektrofag, Service og samferdsel og den maritime fagskolen fra Tromsø maritime skole.*

Det tas sikte på å ta i bruk de nye arealene fra og med skolestart 2017. Investeringskostnaden er anslått til 293 millioner kroner (nåverdi) med inntil 20 % påslag for utstyr og inventar, og disse kostnadene må innarbeides i økonomiplanen.

- 3. Det forutsettes innsparinger knyttet til mer arealeffektiv en mer effektiv personalmessig drift av skolene. Forventet innsparing legges inn som delfinansiering av renter og avdrag knyttet til investeringer ved Breivika videregående skole.*

Total ramme for prosjektet er 292,6 mill. kroner. Ved salg av skolested Tromsø maritime skole er det forutsatt at salgssummen skal benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån, 90 mill. kroner. I tillegg utgjør merverdiavgiftskompensasjon egenkapital på 58,5 mill. kroner. Låneopptak vil fra effektivering av salget (2018) utgjøre 136 mill. kroner. Renter og avdrag vil i all hovedsak finansieres av mer effektiv areal- og administrativ drift.

Tabell -. Investering ny videregående skole i Breivika. I 1000 kr

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SUM
Nybygg og renovering	10 000	94 200	94 200	94 200	0	0	0	292 600
Finansiering:								
mva-kompensasjon	2 000	18 840	18 840	18 840	0	0	0	58 520
Låneopptak	8 000	75 360	75 360	75 360				234 080

Tabell -. Driftskonsekvens av investering i ny videregående skole i Breivika. I 1000 kr

Driftskonsekvens av investeringen:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Renter/avdrag	140	2 215	9 456	16 300	21 289	20 753	20 226
Areal/personaleffektivisering					-10 800	-10 800	-10 800
Red. kap.kost etter salg Tromsø Maritime					-8 900	-8 900	-8 900
SUM driftskonsekvens	140	2 215	9 456	16 300	1 589	1 053	526

Samferdsel

I Nasjonal Transportplan (NTP) som ble lagt frem i april, er det foreslått at rentekompensasjonslånene knyttet til samferdsel faller bort fra 2014. I økonomiplan 2013-2016 er det forutsatt at Troms fylkeskommune utnytter rentekompensasjonslånene fullt ut med 100 mill. kroner i låneopptak hvert år. I Fylkesveiplan (FVP) 2010-2019 var disse låneopptakene forutsatt gjennomført hvert år i perioden. Fylkestinget skal behandle Regional transportplan 2014-2023 med rullering av FVP 2010-2019 i desember d.å. Rammene i økonomiplanen vil være styrende for prioriteringene i fylkesveiplanen. De økonomiske rammene i økonomiplanen er meget stram, og det er ikke rom for ytterligere store investeringsprosjekter.

Rentekompensasjonslånene er tatt ut av økonomiplanen i henhold til forslag til Nasjonal transportplan, men dette gir ikke handlingsrom for andre typer låneopptak eller egenkapital før i 2019 og da kun med 1,5 mill. kroner første år. Dette skyldes at renteutgiftene i all hovedsak var forutsatt dekket med refusjon fra staten, og at lånene er forutsatt med 5 års avdragsfrihet.

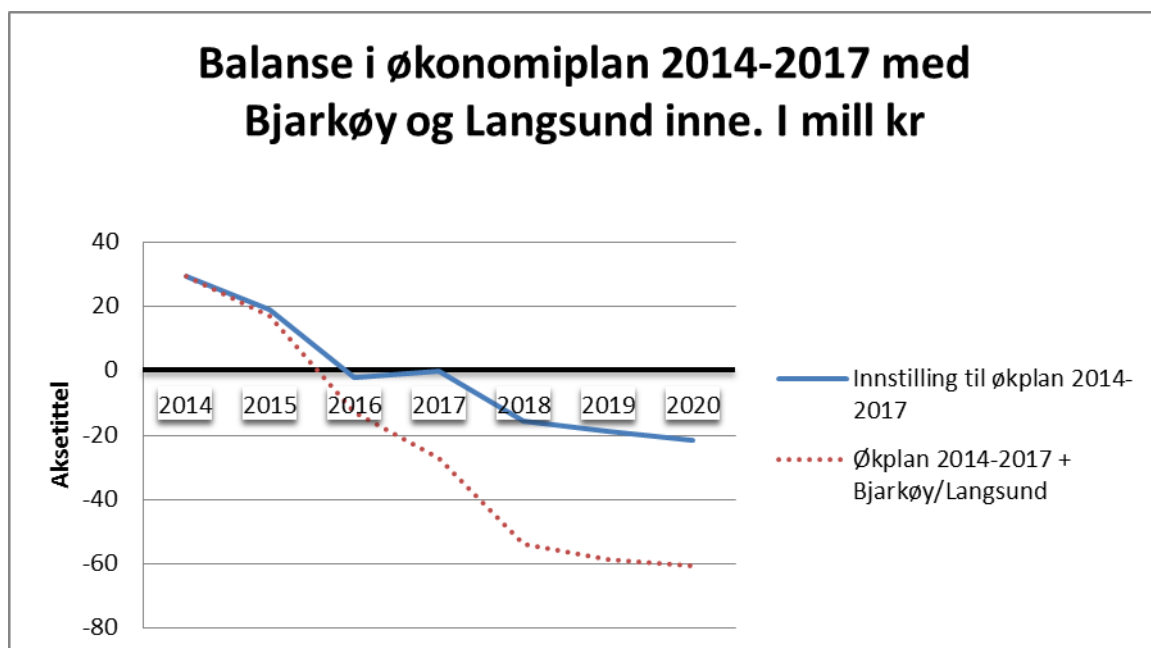
I økonomiplanen er det lagt inn investeringer på tilsammen 72 mill. kroner til Harstadpakke og Tromsøpakke som følge av de bindinger knyttet til prosjektene. I tillegg er det lagt inn oppstart på Tromsøbrua med 50 mill. kroner, 48 mill. kroner til grusveiprogrammet samt 20 mill. kroner til gang- og sykkelveiplan fordelt over de to første årene i økonomiplanen. Alle prosjektene krever ytterligere bevilgninger i planperioden, men det har ikke vært mulig å legge dette inn i økonomiplanen nå.

Det er lagt inn opptil 60 mill. kroner i året til rassikring i inneværende NTP også de kommende årene. Fordelingen av den nye og økte satsingen kommer senere, og vil bli rullert inn i økonomiplan for investeringer. Troms fylkeskommune har forskuttert 171 mill. kroner for å fullføre Torskenpakken (hovedsakelig låneopptak). Det forutsettes at denne forskutteringen dekkes inn over de statlige rassikringsmidlene de nærmeste årene.

Følgende bevilgninger/prosjekter på investeringsiden ligger inne i økonomiplanen:

Tabell -. Investeringer på samferdsel i økonomiplan 2014-2017. Fylkeskommunale midler. I 1000 kr						
		BUD 2014	BUD 2015	BUD 2016	BUD 2017	Sum
7xxx	Tromsøpakke 3/Harstadpakke (Troms)	20 000	21 000	4 836	28 000	73 836
	<u>Finansiering:</u>					
	EK, mva-komp	-1 400	-1 500	-300	-2 000	-5 200
	Overføring fra drift, egenkapital	-4 636	-4 636	-4 636	-4 636	-18 544
	Låneopptak	-13 964	-14 864	100	-21 364	-50 092
	Tromsøbrua	50 000				50 000
	<u>Finansiering:</u>					
	Mva-Komp	-3 500	0	0	0	-3 500
	Låneopptak	-46 500	0	0	0	-46 500
	Grusveiprogrammet	48 000				48 000
	<u>Finansiering:</u>					
	Mva-Komp	-3 400	0	0	0	-3 400
	Låneopptak	-44 600	0			-44 600
	G/S plan	10 000	10 000			20 000
	<u>Finansiering:</u>					
	Mva-Komp	-700	-700	0	0	-1 400
	Overføring fra drift	-5 000	-5 000			-10 000
	Låneopptak	-4 300	-4 300			-8 600

Dersom Bjarkøy- og Langsundforbindelsene skal legges inn i økonomiplan med låneopptak på henholdsvis 280 og 250 mill. kroner der renter og avdrag dekkes av fylkeskommunen, vil dette medføre et underskudd på 60 mill. kroner som må finansieres på varig basis i økonomiplanen. Dette er ikke mulig med de rammer som er i økonomiplanen. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

Investeringer – tabeller for økonomiplan 2014-2017

I tabellene nedenfor er alle investeringsprosjektene som er vedtatt av fylkestinget eller ligger til behandling i denne saken. For kommentarer knyttet til tidligere vedtatt prosjekteter vises det til Budsjett 2013 – Kommentarer.

Prosjekt nr	INVESTERINGSOVERSIKT	BUD	BUD	BUD	BUD	Sum 2014-2017
	Kostnadsanslag og finansiering	2014	2015	2016	2017	
	SEKTOR/Prosjektnavn					
8841	Bardufoss Høgtun videregående skole Nybygg	121 200	121 200	60 600		303 000
	<u>Finansiering:</u>					0
	Mva-Komp	-24 200	-24 200	-12 000		-60 400
	Låneopptak	-97 000	-97 000	-48 600		-242 600
	Internat (avventes)					
8842	Senja videregående skole Nybygg verkstedlokaler	79 000	39 500			118 500
	<u>Finansiering:</u>					
	Mva-Komp	-15 800	-7 900			-23 700
	Låneopptak	-63 200	-31 600			-94 800
XXXX	Ny videregående skole i Breivika Nybygg og renovering	10 000	94 200	94 200	94 200	292 600
	<u>Finansiering:</u>					
	Mva-Komp	-2 000	-18 840	-18 840	-18 840	-58 520
	Låneopptak	-8 000	-75 360	-75 360	-75 360	-234 080
	SUM INVESTERINGER UTDANNING	210 200	254 900	154 800	94 200	669 400

Prosjekt nr	INVESTERINGSOVERSIKT	BUD	BUD	BUD	BUD	Sum
	Kostnadsanslag og finansiering	2014	2015	2016	2017	
7xxx	SEKTOR/Prosjektnavn					
	Fylkesvegplan	128 000	31 000	4 836	28 000	191 836
	<u>Finansiering:</u>					
	Overføring fra drift	-5 000	-5 000			-10 000
	Mva-Komp	-9 000	-2 200	-300	-2 000	-13 500
	Låneopptak	-109 364	-19 164	100	-21 364	-149 792
	Egenkapital	-4 636	-4 636	-4 636	-4 636	-18 544
	Rassikring	11 000				11 000
	<u>Finansiering:</u>					
	Statstilskudd	-10 000	Legges inn senere			-10 000
	Mva-Komp	-1 000				-1 000
	Låneopptak					0
	SUM INVESTERINGER SAMFERDSEL	139 000	31 000	4 836	28 000	202 836
	SUM INVESTERINGER	349 200	285 900	159 636	122 200	916 936
	<u>Finansiering:</u>					
	EK, mva-kompensasjon	-52 000	-53 140	-31 140	-20 840	-165 625
	EK, overføring fra drift (samferdsel)	-4 636	-4 636	-4 636	-4 636	-18 544
	Overføring fra drift sektorene	-5 000	-5 000	0	0	-13 000
	Sum Egenkapital	-61 636	-62 776	-35 776	-25 476	-185 664
	Tilskudd fra staten	-10 000				-10 000
	Bruk av lån	-277 564	-223 124	-123 860	-96 724	-721 272
	Sum finansiering	-349 200	-285 900	-159 636	-122 200	-916 936

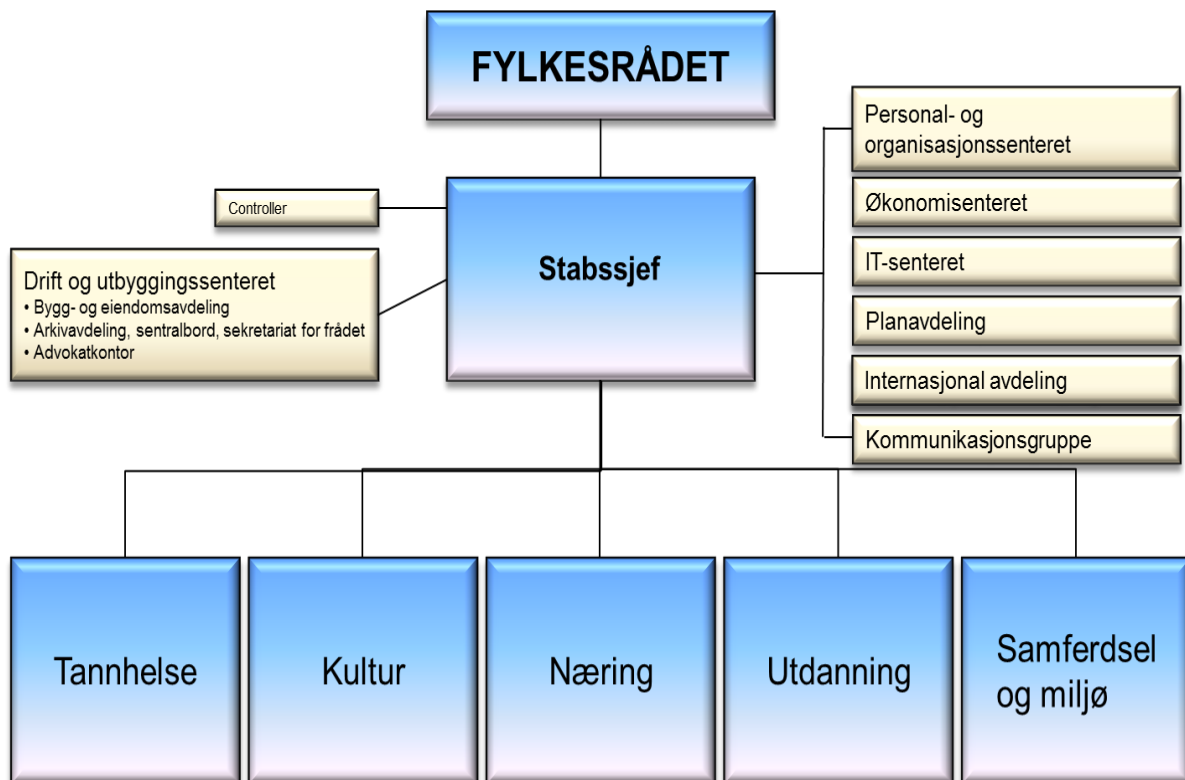
5 Driftssektorene

5.1 Organisering

I fylkesrådssak 70/13 tildelte fylkesrådet som kollegium fylkesrådsleder og fylkesrådene for næring, samferdsel og miljø, utdanning og kultur og helse ledelsesansvar for sine administrasjoner og saksområder.

Videre ble fylkesrådene gitt administrativ instruks og avgjørelsesmyndighet, og myndighet til å fatte vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Dette er i henhold til Kommunelovens bestemmelser og fylkesrådets delegasjonsreglementet (jf. Kommunelovens § 20 og Reglement for fylkesrådet §§ 4,5 og 6). Slik myndighet forutsetter at det er samsvar mellom administrative enheter og politisk ledelsesansvar. Dette førte til at det ble foretatt en justering i den politiske porteføljefordelingen der hele planområdet ble flyttet over til fylkesrådsleder samt at miljø ble flyttet til fylkesråd for samferdsel.

For å få overenstemmelse mellom ledelsesansvar og instruksjonsmyndighet er planrelaterte stillinger bli overført fra næringsetaten til ny planavdeling underlagt stabssjefen og de miljørelaterte stillinger overført til samferdselsetaten. Som følge av dette har plan og næring endret navn til næring og samferdsel til samferdsel og miljø.

5.2 Hovedoversikt netto driftsrammer 2014-2017

Tabell - Fylkesrådets innstilling til økonomiplan 2014-2017. I 1000 kr					
Minus=inntekt, Pluss=utgift	2013	2014	2015	2016	2017
00 Politiske styringsorganer	35 167	27 711	26 411	25 411	25 911
01 Kontrollorganer	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706
10 Stabs- og støttefunksjoner	142 050	142 460	142 460	142 460	142 460
20 Utdanning	980 804	971 444	962 144	956 711	952 844
40 Tannhelse	113 416	112 346	112 346	112 346	112 346
50 Kultur	90 235	88 729	88 813	88 797	88 781
60 Samferdsel	979 469	968 979	968 979	968 979	968 979
70 Næring	50 553	49 553	49 553	49 553	49 553
90 Sektorovergrepene poster. Spesifisert:	9 963	5 039	5 877	6 657	8 047
Innsparing samarb.avtaler/tilsk. Fordeles i budoppf 30/4	-1 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Innsparing sentraladm. Fordeles i løpet av året	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Avsetning til lønnsvekst 2013	34 325	34 325	34 325	34 325	34 325
Pensjonsutgifter	30 861	30 861	30 861	30 861	30 861
Mva kompensasjon (samlepost til fordeling)	-8 224	-8 224	-8 224	-8 224	-8 224
Ref. kapitalutgifter fra Tromsø kommune Rassikring	-672	-642	-612	-582	-552
Ref. kapitalutgifter Dale-Alvestad Harstad kommune	-2 145	-2 098	-2 049	-2 002	-1 954
Refusjon kapitalutgifter TANN-bygget fra staten	-18 730	-18 236	-17 742	-17 255	-16 759
Dekning kapitalutgifter fra etatene	-22 852	-24 347	-24 082	-23 866	-23 050
A Sum sektorer, netto utgifter	2 406 362	2 370 967	2 361 289	2 355 620	2 353 627
Skatteinntekter	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000
Rammetilskudd inkl inntektsutjevning	-1 796 000	-1 806 000	-1 806 000	-1 806 000	-1 806 000
Rentekompensasjon skolebygg	-6 300	-7 150	-8 600	-8 800	-8 800
B Sum inntekter (ekskl. renter)	-2 532 300	-2 543 150	-2 544 600	-2 544 800	-2 544 800
C BRUTTO DRIFTSRESULTAT (=A+B)	-125 938	-172 184	-183 312	-189 181	-191 174
Renteutgifter	58 940	71 350	83 550	95 615	95 155
Aksjeutbytte	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Renteinntekter	-8 750	-8 750	-10 000	-11 250	-11 250
Mva kompensasjon knyttet til investeringer	-31 616	0	0	0	0
Rentekompensasjon veginvesteringer	-12 000	-12 740	-14 100	-15 500	-15 100
D Netto renteutgifter	5 074	48 360	57 950	67 365	67 305
E Avdrag på lån	82 680	89 150	101 000	118 450	129 260
F NETTO DRIFTSRESULTAT (=C+D+E)	-38 184	-34 674	-24 362	-3 366	5 392
Brukt slik:					
Avsetning til/bruk av disposisjonsfond	1 153	30 038	19 726	-1 271	-10 028
Overføringer til investeringsregnskapet	4 636	4 636	4 636	4 636	4 636
Overføringer til investeringsregnskapet mva komp	31 895	0	0	0	0
Dekning/bruk av tidligere års under-/overskudd	500				
Avrundning					
G REGNSKAPSMESSIG RESULTAT	0	0	0	0	0
Budsjettet til politiske styringsorganer er redusert hovedsakelig som følge av oppreisning til tidligere barnevernsbarn					

5.3 Politikerområdet

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
00 - Politiske styringsorganer					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	35 009	35 009	35 009	35 009	35 009
Innlagte vedtatte jus. KLP	159	159	159	159	159
Justert vedtatt budsjett 2013	35 167	35 167	35 167	35 167	35 167
Endringer:					
Utgifter tilknyttet valg (500 i 2013)		-500	500	-500	0
Økt partistøtte 2013 utgår		-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sekretariat tidligere barnevernsbarn			-1 000	-1 000	-1 000
Oppreisning tidligere barnevernsbarn		-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	35 167	26 367	26 367	25 367	25 867
Partistøtte		44	44	44	44
Støtte politiske partier		1 300			
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		1 344	44	44	44
Netto ramme 2014-2017	35 167	27 711	26 411	25 411	25 911

Budsjettrammen er redusert fra 2013 til 2014 som følge av bortfall av bevilgning til oppreisning til tidligere barnevernsbarn, økt partistøtte og at det ikke er valgt i 2014.

Budsjettet til politiske styringsorganer, skal dekke utgiftene til Fylkestinget, Fylkesrådet samt andre politiske råd og utvalg. Budsjettansvaret for sektoren er delt mellom Fylkestinget og Fylkesrådet. Rammen er ikke endret fra økonomiplan 2013-2016.

Fylkestingets budsjett skal dekke utgifter til fylkesordfører og fylkestingets medlemmer. Det bevilges årlig tilskudd til politiske partier. Tilskuddet beregnes ut fra statens satser. Midler til stortingsvalg eller kommune- og fylkestingsvalg bevilges i valgårene.

I tillegg hører fylkeseldrerådet og fylkesrådet for funksjonshemmede til under fylkestingets budsjettområde.

Fylkesrådets budsjett skal dekke godtgjøring og øvrige utgifter for fylkesrådet. I tillegg har fylkesrådet til disposisjon midler for tildeling av støtte etter innkommende søknader gjennom året.

Fra fylkesrådets budsjettområde tildeles faste tilskudd til Støttesenteret mot incest og krisesentra, Amatheia, Servicekontoret for funksjonshemmede, Norsk pensjonistforbund i Troms og Gatejuristen.

Fylkestinget vedtok den 14. oktober 2003 å innføre en parlamentarisk styringsform i Troms fylkeskommune. Ved å innføre parlamentarisme skapte man klarere ansvarsforhold og økte

den politiske innflytelse. Parlamentarismen har også gitt klarere skillelinjer mellom partiene gjennom etablering av en opposisjon og en posisjon.

Et parlamentarisk system innebærer at

- fylkesrådet er det utøvende politiske organet og har myndighet etter Kommuneloven og delegasjon fra fylkestinget.
- fylkesrådet er øverste ledelse for den samlede fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av kommuneloven.
 - Fylkesrådet skal påse at de saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at de vedtak som er truffet, blir iverksatt.
 - Fylkesrådet skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Fylkesrådet blir utpekt med parlamentarisk basis i Fylkestinget i Troms.

Fylkesrådet er et kollegium og ledes av fylkesrådslederen. Fylkesrådets rolle i forhold til Fylkestinget kan med viktige unntak (lovfestede og statsrettslige) sammenlignes med regjeringens rolle i forhold til Stortinget.

Reglementet for fylkesrådet og delegasjonsreglement ble tilpasset parlamentarisk styringsform i fylkesting sak 54/2004 og er endret i sak 70/13.

Fylkesrådets medlemmer er:

Fylkesrådsleder: Pia Svensgaard, Arbeiderpartiet

Fylkesrådets nestleder næring: Willy Ørnebakk Arbeiderpartiet

Fylkesråd for utdanning: Kent Gudmundsen, Høyre

Fylkesråd for samferdsel og miljø: Terje Olsen, Høyre

Fylkesråd for kultur og helse: Mariam Rapp, Kristelig Folkeparti

5.4 Kontrollorganer

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
01 - Kontrollorganer					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706
Innlagte vedtatte justeringer	0	0	0	0	0
Justert vedtatt budsjett 2013	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706
Endringer:		0	0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		0	0	0	0
Netto ramme 2014-2017	4 706	4 706	4 706	4 706	4 706

Rammen omfatter kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD IKS, kjøp av sekretariatstjenester fra K-Sekreteriatet IKS og utgifter til kontrollutvalg. Rammen er ikke endret i forhold til økonomiplan 2013-2016.

Fra og med 2004 sluttet Troms fylkeskommune seg til en avtale om kjøp av revisjonstjenester fra det interkommunale revisjonsselskapet KomRev NORD IKS. Fylkestinget vedtok i sak 02/06 å videreføre avtalen med KomRev NORD IKS i tråd med anbefalingene til kontrollutvalget.

Rammen til kontrollutvalget er kr 4.706.000.

5.5 Utdanning

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
20 - Utdanning					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	977 201	977 201	977 201	977 201	977 201
Innlagte vedtatte justeringer	3 603	3 603	3 603	3 603	3 603
Justert vedtatt budsjett 2013	980 804	980 804	980 804	980 804	980 804
Endringer:					
Tilb.trekking midl.t. økt lærlingtilskudd		-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Samlokalisering Høgtun/Bardufoss fra høst 2015			0	-2 133	-2 133
Endring skolestruktur ytre Midt-Troms			-2 300	-5 600	-5 600
Endring skolestruktur					-3 867
Prisvekst 2014					
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	980 804	973 804	971 504	966 071	962 204
Innsparing 1 %		-9 360	-9 360	-9 360	-9 360
Lærlingetilskudd		7 000	0	0	0
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-2 360	-9 360	-9 360	-9 360
Netto ramme 2014-2017	980 804	971 444	962 144	956 711	952 844

Utdanningsetaten gjennomfører årlig ulike undersøkelser som viser tilstanden innenfor videregående opplæring i Troms. Eksempler på slike er Elevundersøkelsen, Lærerundersøkelsen og Arbeidsmiljøundersøkelsen. Undersøkelsene gir viktige data til den årlige Tilstandsrapporten for videregående opplæring. Siste års rapporter viser at vi har utfordringer både i forhold til læringsresultatene, læringsmiljøet og gjennomføringen for å nå målene i strategiplanen for videregående opplæring i Troms.

Hovedprioriteringer

Utdanningsetaten skal arbeide for å gi god videregående opplæring i Troms basert på nasjonale og fylkeskommunale styringsdokumenter. Gjennom målene i strategiplan for videregående opplæring i Troms og ulike handlingsplaner for underliggende områder, skal utdanningsetaten arbeide for å bedre læringsresultatene, øke gjennomføringen og bedre læringsmiljøet innen videregående opplæring i Troms.

Mål 1: Bedre læringsresultater

Tilstandsvurdering

Resultatene i videregående opplæring har til en viss grad sammenheng med karakternivået eleven har ved oppstart. De tre siste årene har gjennomsnittlig inntakspoengsum endret seg lite for elevene fra grunnskolen. Dette gjelder for både utdanningsprogram som gir studiekompetanse og yrkesfag. Elevgruppen som søker påbygging til generell studiekompetanse har imidlertid endret sammensetning slik at andelen med inntakspoeng

under 30 er halvert fra 22 prosent i 2010 til 11 prosent i 2012. Dette er resultatet av en strengere inntakspraksis i Troms fylkeskommune.

Den vanlige karakterutviklingen for elever som begynner i videregående skole er at nivået går noe ned første året i videregående og nedgangen er størst innenfor de studieforberevende utdanningsprogrammene. Nedgangen har sammenheng med forskjellige vurderingskulturer i grunnskole og videregående skole, men det har også sammenheng med økte teorikrav, spesielt innen de studiespesialiserende programområdene.

Tid for mestring, strategiplanen for videregående opplæring i Troms 2010 - 2013 har stilt noen overordna mål om å heve resultatene på standpunkt og eksamenskarakterer til nasjonalt nivå for fag der Troms ligger under det nasjonale snittet. Planen har også satt mål om å styrke elevens resultater i fag der Troms allerede skårer høyere enn landsgjennomsnittet. Troms fylkeskommune skal for disse fagene i planperioden komme på høyde med de beste fylkene i landet.

Statusen i Troms, når det gjenstår ett år av planperioden, er at fylket er nær målene for yrkesfagene, men har ikke i samme grad lykket med å komme opp på de nivå som er satt innen fag som gir studiekompetanse.

Strategier og tiltak

- Legge til rette for systematisk bruk av nasjonale- og lokale kartleggingsprøver.
- Utvikle et sett av måleverktøy for å kunne måle status for blant annet læringsmiljø, arbeidsmiljø, læringsresultater og gjennomføring.
- Prøve ut og videreutvikle tilbud om sommerskole i utvalgte fag.
- Prøve ut og videreutvikle tilbud om leksehjelp i utvalgte fag.
- Tilrettelegge og stimulere til gode arbeidsforhold og god oppfølging for fagnettverkene som er opprettet for hele fylket. Fagnettverkene er fylkets hovedsatsing på faglig kompetanseheving. Fokusområdene er satt til 1) Bedre vurderingspraksis, 2) Pedagogisk bruk av IKT og 3) Kvalitetssikring av Prosjekt til fordypning.
- Etablere rutiner og arenaer for kontinuerlig arbeid med god vurderingspraksis ved å delta i nasjonale vurderingsprosjekt, videreutvikle fagnettverkene og ved å styrke samarbeidet med kommunene og mellom skolene.
- Drive systematisk skolering av prøvenemnder for å bedre vurderingskompetansen.
- Styrke skoleringen i klasseledelse blant annet gjennom mentorordning og etter- og videreutdanning.

Mål 2: Økt gjennomføring

Tilstandsvurdering

Strategiplanen har som overordnet mål at flere skal fullføre og bestå videregående opplæring i Troms. Elever som går på yrkesfag skal i større grad få lærekontrakt når skoledelen av opplæringa er ferdig samtidig som andelen hevede lærekontrakter skal ned. Planen har sterkt fokus på gjennomføring innenfor normert tid, frafall i løpet av skoleåret og andelen av elever som stryker eller får karakteren Ikke vurdert(IV).

I planperioden har Kunnskapsdepartementet etablert prosjektet Ny GIV. Dette prosjektet griper inn i fylkets arbeid med å bedre gjennomføringen. Ny GIV har større fokus på frafall mellom trinnene i videregående opplæring. Fylkesrådet i Troms har vedtatt målsettinger for gjennomføring på de forskjellige årstrinn og overganger i Troms. Det arbeides derfor både med å styrke resultatet av opplæring når elevene er i skole og med å sikre at elever får en direkte overgang mellom trinnene i videregående opplæring.

Skolene i Troms har gjennomført mange tiltak for å redusere antall elever som slutter i løpet av skoleåret. Utviklingen de siste årene har gått i riktig retning fra 6,2 prosent i 2009 til 5 prosent i 2011.

De årlige tilstandsrapportene for videregående opplæring gir et detaljert bilde over elever og lærlinger som slutter i løpet av opplæringen. Dette gjelder blant annet, frafall mellom nivåene i videregående opplæring, antall elever med karakteren 1 eller ikke vurdert, fravær, andel elever som fullfører og består, NY GIV prosjektene, lærekontrakter og heving av disse, godkjente lærekontrakter og lærlinger som ikke ble formidlet.

Strategier og tiltak

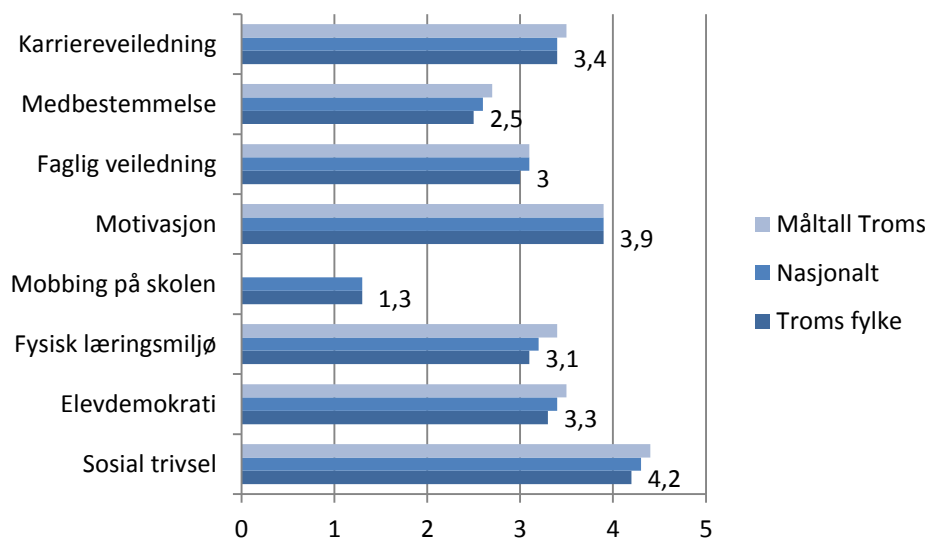
- Styrke samarbeidet mellom skole og bedrift gjennom fortrinnsvis skolebasert formidling og prosjekt til fordypning.
- Styrke samarbeidet med forskningsinstitusjoner for å skaffe oss kompetanse om gjennomføring i videregående opplæring i Nord-Norge.
- Styrke samarbeidet mellom skole/hjem ved å legge til rette for god kommunikasjon gjennom bruk av IKT.
- Etablere strukturer som kan identifisere elever som står i fare for å falle fra.
- Styrke samarbeidet mellom grunnskole og videregående skole ved å videreutvikle samarbeidet om faget Utdanningsvalg, informasjonsoverføring, vurderingspraksis og ved å starte forsøk om en felles 13-årig skole.
- Etablere faste rutiner for tilsyn og oppfølging av opplæringskontor og lærebedrifter.
- Styrke opplæringen av alle faglige ledere og instruktører i bedriftene.
- Legge til rette for en god karriereveiledning ved å videreutvikle prosjektet Karrieresenter.
- Satse på digital rådgivning.
- Fylkeskommunen skal øke antall læreplasser i egen virksomhet.
- Fremme og gi oppmerksomhet til talenter og ferdigheter hos den enkelte elev, som kan være avgjørende for å gi en yrkeskarriere, livslyst og et godt liv.
- Etablere og videreutvikle fleksible opplæringsløp som skal være søkbare.

- Gi kontaktlærerne en mer sentral plass i skolen, og kurse disse i deres rolle og hvilke forventninger som stilles til dem.

Mål 3: Bedre læringsmiljø

Tilstandsvurdering

I strategiplanen. «Tid for mestring» er det fastsatt måltall for utvikling av læringsmiljøet i videregående opplæring. Figuren under forteller litt om hvordan elevene som var i Vg1 skoleåret 2011-12 vurderte indikatorene for læringsmiljø ved sin skole. I planperioden fra 2010 fram til i år er det framgang for karriereveiledning og medbestemmelse. Faglig veiledning er på nivå med det som var målet i strategiplanen, og elevene vurderer også sin motivasjon som god i forhold til måltallene. Elevene har de to siste årene gitt tilbakemelding om bedring av fysisk læringsmiljø ved skolene. Dette har nå snudd og vi fikk i 2012 en dårligere tilbakemelding på fysisk læringsmiljø enn tidligere år. Karriereveiledningen i Tromsskolene har etter Vg1 elevenes mening ikke blitt bedre de siste tre årene og holder samme nivå i år som i 2010.

Tabell 1 Læringsmiljø skole

Strategier og tiltak

- Utarbeide en skolebruksplan som blant annet skal legge til rette for et godt fysisk læringsmiljø.
- Styrke elevdemokratiet og elevmedvirkning ved å drive systematisk skolering av elevrådsrepresentanter i samarbeid med Elevorganisasjonen og Ungdommens fylkesråd.
- Utarbeide/revidere handlingsplan mot mobbing og seksuell trakassering.
- Arbeide for at skoleeier og skoleledelse får en felles forståelse og tolkning av regler og normer, slik at det skapes trygghet og forutsigbarhet for elever og lærere.
- Ha en plan for systematisk og forutsigbar kompetanseutvikling for lærerne, der lærerne skal ha rett og plikt til å delta.

Veien videre

Strategiplanen for videregående opplæring i Troms 2010-2013, «Tid for mestring», er under revidering og en ny fireårig plan for perioden 2014-2017 skal behandles av fylkestinget høsten 2013. I den nye strategiplanen vil det fremkomme hvilke områder og strategier det skal satses på for å styrke kvaliteten i videregående opplæring i Troms. Utfordringene knyttet til læringsutbytte og gjennomføring vil sannsynligvis fortsatt stå sentralt i planen. I tillegg vil en arbeide videre med et godt lærings- og arbeidsmiljø, noe som både er et mål i seg selv og en forutsetning for læring.

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Som et ledd i å skape økonomisk handlingsrom har fylkesrådet besluttet å stramme inn i tilbudsstrukturen i opplæringstilbudet samt oppstart av et effektiviseringsprosjekt.

Som en konsekvens av søkerbildet skoleåret 2013-2014, har fylkesrådet vedtatt å justere opplæringstilbudet for neste skoleår. Netto reduseres antall klasser med 14 i forhold til inneværende skoleår. Dette vil gi en kostnadsreduksjon på om lag 14 mill. kroner fra 2014. Litt lavere søkertall i 2013 enn i 2012 gjør at konsekvensene av dette vedtaket ikke er store. Vedtaket er gjennomført i henhold til fylkeskommunens retningslinjer for opplæringstilbudet.

Det andre hovedområdet som gjennomgås er effektiviseringsprosjektet. Dette prosjektet er igangsatt og har til hensikt å få utnyttet de ressursene vi har på en mest mulig effektiv måte. Hvor stor økonomisk effekt dette prosjektet vil bidra med, er det for tidlig å si noe om, da man fortsatt er i en tidlig fase av prosjektet.

I den kommende økonomiplanperioden vil det være andre nye drifts- og investeringsbehov som melder seg, og må løses.

Utfordringer drift

Fagskolen i Troms har behov for et budsjett på om lag 25 mill. kroner for å drifte nåværende studietilbud. Dersom fagskolen fortsatt skal kunne videreføre disse tilbudene, er det behov for en tilleggsbevilgning fra fylkeskommunen på 3 mill. kroner årlig. Det er spesielt den maritime utdanningen som er underfinansiert.

Fylkeskommuner i Norge og Oslo kommune har gått sammen om å utvikle et felles skoleadministrasjonssystem. Dette nye skoleadministrative systemet skal være ferdig i 2014 og kostnadene for Troms fylkeskommune vil være om lag 3,0 mill. kroner til implementering og opplæring.

For å bedre læringsresultatene, øke gjennomføringen og bedre læringsmiljøet for elever og læringer viser undersøkelser at det er viktig å evaluere opplæringen i klasserommet/bedriften. Undervisningsevaluering og skolevurdering vil være satsingsområder i årene fremover. Kostnadene vil årlig utgjøre 2,0 mill. kroner.

Ny leieavtale med Tromsø kommune, om leie av idrettsanlegg på Tromstun ungdomsskole, reforhandling av leieavtale med Midt-Tromshallen i Lenvik og leie av undervisningsarealer til base for elever med særskilte behov i Finnfjordbotn har økt leiekostnadene. Samtidig har oppbyggingen av idrettsfagtilbudet i Tromsdalen har også økt kostnadene til leie av idrettsanlegg. Til sammen er det økte leiekostnader på vel 4 mill. kroner.

I 2013 reforhandler fylkeskommunen store IT-avtaler. Dette gjelder avtale for innkjøp av elevPC'er og ny avtale for digital læringsplattform. Det er vanskelig å anslå kostnadsnivå for de nye avtalene. Erfaringsmessig vil prisen øke noe.

Totalt er det behov for å implementere tiltak for 13 mill. kroner som må prioriteres innenfor eksisterende rammer.

Utfordringer investering

Den nye skolestrukturen i alle skoleregionene i Troms er nå vedtatt av fylkestinget. Fylkesrådet har tidligere signalisert at man ønsker å lage en skolebruksplan når struktursakene er gjennomført. Skolebruksplanen skal vurdere behov, kostnader og prioritering for rehabilitering/nybygg ved de videregående skolene i Troms. Kostnaden ved å utarbeide en slik plan er 1,0 mill. kroner.

En stor del av bygningsmassen ved de videregående skolene i fylket har behov for renovering, ombygging eller nybygging. Dette gjelder blant annet Heggen, Senja, Tromsdalen, Kongsbakken og Kvaløya. Nye arbeidsmåter i skolen stiller nye krav til utforming av skolearealer. Nye lover og forskrifter om universell utforming, byggeforskrifter, energiøkonomisering, passivhus skal imøtekommes. En skolebruksplan vil si noe om behovene ved de enkelte skolene. Det er behov for betydelige investeringer. I forbindelse med skolestruktursaken i Tromsø vurderte fylkesbyggesjefen at det er behov for store investeringer for å imøtekomme dagens forskrifter til inneklima ved Kongsbakken, Tromsdalen og Kvaløya videregående skoler. Kostnad er stipulert til 200 mill. kroner ved hver av skolene. I tillegg kommer behovet for renovering av Heggen og Senja. Fylkesrådet vil i løpet av

økonomiplanperioden særskilt vurdere de behovene for renovering/nybygg som er ved Heggen vgs.

Det er behov for å oppgradere den digitale infrastrukturen på skolene. Utviklingen har kommet så langt at det ikke lenger er snakk om å oppgradere løsningen på skolene, men å løfte hele infrastrukturen på skolene. Internett-trafikken har økt så mye at kapasiteten må oppgraderes. Beregnet kostnad er 6,5 mill. kroner. I 2013 får ikke de videregående skolene budsjettert penger til mindre ombygginger eller til utstyr og inventar. Dette er endel av nedtrekket for å redusere rammen for utdanning med 10 mill. kroner i 2013. Tidligere har det årlig vært bevilget 6-7 mill. kroner til dette formålet. Området er underfinansiert, jmf. sak om arbeidsmaskiner. Det er behov for 10,0 mill. kroner årlig til mindre ombygginger og utstyr og inventar for å imøtekomme skolenes behov. Totalt er det tiltak for 17,5 mill. kroner som må tas innenfor eksisterende rammer.

5.6 Tannhelse

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
40 - Tannhelse					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013F	113 393	113 393	113 393	113 393	113 393
Innlagte vedtatte justeringer	23	23	23	23	23
Justert vedtatt budsjett 2013	113 416	113 416	113 416	113 416	113 416
Endringer:					
			0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	113 416	113 416	113 416	113 416	113 416
Innsparing 1 %		-1 070	-1 070	-1 070	-1 070
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-1 070	-1 070	-1 070	-1 070
Netto ramme 2014-2017	113 416	112 346	112 346	112 346	112 346

Fylkeskommunen skal sørge for at tannhelsetjenester, herunder spesialisttjenester, i rimelig grad er tilgjengelige for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket.

Den offentlige tannhelsetjenesten skal gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til:

- Barn og ungdom fra fødsel til og med det året de fyller 18 år.
- Psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon.
- Grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie.
- Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.

Fylkeskommunen skal fremme tannhelsen i befolkningen og ved sin tannhelsetjeneste sørge for nødvendig forebyggelse og behandling. Den skal spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv og allmennheten kan gjøre for å fremme tannhelsen.

Prioriteringene er hjemlet i Lov om tannhelsetjeneste §§1-1, 1-2, 1-3. Ny lov er ventet våren 2014.

Mål 1

Alle i de prioriterte gruppene skal få et regelmessig og oppsøkende tilbud

Tilstandsvurdering

Den offentlige tannhelsetjenesten i Troms har en høy andel av de prioriterte gruppene under tilsyn sammenlignet med andre fylker. Tilsvarende er det en liten prosent av gruppe a som ikke har vært til undersøkelse de siste 3 år. Etterslepet er imidlertid mange steder ganske høyt. Når det gjelder eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleien, kunne resultatet blitt bedre om vi hadde nådd ut med tilbudet vårt til alle i gruppen. I flere kommuner er lister over klientellet i hjemmesykepleien ikke tilgjengelig.

Strategier og tiltak

- Redusere etterslepet i prioriterte grupper
- Arbeide for mer stabil tannlegedekning

- Utvikle meldingssystem hvor kommunenes helse- og omsorgstjeneste kan etterspørre timer til klientellet blant annet i hjemmesykepleien

Mål 2

God tilgjengelighet til tannhelsetjenester, inkludert spesialisttjenester, til hele befolkningen

Tilstandsvurdering

Den offentlige tannhelsetjenesten i Troms har 25 tannklinikker. Graden av desentralisering av klinikker må veies opp mot muligheten for å rekruttere personell og utvikle et godt faglig miljø. Det er flere indikasjoner på at reiseavstand er en barriere for tannbehandling. Det gjelder ordinær tannbehandling, men i enda større grad spesialistbehandling. Det er flere i Nord-Norge enn i resten av landet, som oppgir at de ikke har vært til tannlege de siste 12 månedene, til tross for at de har hatt behov for å gå til tannlege. Mange oppgir økonomiske årsaker til dette. Noen er redd for å gå til tannlege.

Strategier og tiltak

- God tilgjengelighet til tannhelsetjenester for befolkningen utenom prioriterte grupper i tannhelsetjenesteloven (evt for hele befolkningen). I dette ligger det å se på ressurser i offentlig og privat tannhelsetjeneste i sammenheng.
- Arbeide for mer stabil tannlegedekning i distriktene. Utdanning av tannleger ved Universitetet i Tromsø er en del av denne strategien.
- Arbeide for stabil spesialistdekning på TkNN
- Utdanne spesialister på TkNN for en framtidig stabil spesialistdekning
- Utdanne spesialister i klinisk odontologi og pedodonti, og ha en spesialist i hvert tannhelse-distrikt (Nord-Troms, Midt-Troms, Harstad). Slik kan barrieren som reiseavstander utgjør reduseres.
- Se på tiltak som kan forbedre tilgjengelighet for grupper (f eks odontofobi) som av ulike grunner nå har dårlig tilgjengelighet til tannhelsetjeneste. Erverve kunnskap om hvilke grupper som har dårlig tilgjengelighet.

Mål 3

Fremme tannhelsen i befolkningen

Tilstandsvurdering

Tannhelsen blant 5-åringer er på landsgjennomsnittet. Tannhelsen blant 12-åringer er dårligere enn landsgjennomsnittet, mens tannhelsen blant 18-åringer er relativt dårligere enn 12-åringene igjen. Vi vet forholdsvis lite om tannhelsen i voksenalderen.

Strategier og tiltak

- Øke tannpleiernes utadrettede forebyggende virksomhet (opp til 20 % av arbeidstiden) i forhold til spesifikke målgrupper. Prosjekter som virker.

- Forbedre tannhelsen og SiC-indeks² på 12- og 18-åringer.
- Erverve kunnskap om tannhelsen i voksenbefolkningen.
- Erverve kunnskap om hvordan grupper med dårlig tannhelse kan få hjelp til å ta ansvar for sin tannhelse.

Mål 4

En effektiv tannhelsetjeneste

Tilstandsvurdering

Målinger viser at Den offentlige tannhelsetjenesten i Troms bruker nest-mest netto kroner pr innbygger på sin offentlige tannhelsetjeneste (Finnmark er dyrest). Effektivitet er å gjøre de riktige tingene på rett måte til rett tid til lavest kostnad. Den offentlige tannhelsetjenesten i Troms gjør mye rett, men til høye kostnader. De høye kostnadene skyldes blant annet dårlig stabilitet i tannlegestillingene gjennom mange år. Tannlegene har kommet når de er nyutdannet, arbeidet et par år til de blir effektive, og har forsvunnet sørover og /eller til privat tannhelsetjeneste.

Strategier og tiltak

- Arbeide for mer stabil tannlegedekning
- Stimulere til høyere produktivitet ved å sette produktivitet på dagsorden

Mål 5

TkNN skal være landets ledende kompetansesenter

Tilstandsvurdering

Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) er i dag landets ledende kompetansesenter. TkNNs virksomhet har tre hovedfunksjoner: spesialistbehandling, spesialistutdanning i samarbeid med Universitetet i Tromsø og forskning. Spesialistutdanning og forskning finansieres av staten. Det er aktivitet innenfor alle spesialiteter, det vil si 8 spesialiteter inkludert klinisk odontologi. Det utdannes spesialister innenfor kjeveortopedi, pedodonti og klinisk odontologi, tilsammen 15 spesialistkandidater 2. halvår 2013. Det har hittil vært liten forskningsaktivitet, men TkNN holder på å bygge opp betydelig forskningsaktivitet. Arealet til TkNN er presset på kontor- og møtelokaler. TkNN en suksesshistorie, men flere nøkkelpersoner nærmer seg aldersgrensen og må erstattes de nærmeste årene.

Strategier og tiltak

- Utdanne egne spesialister fra landsdelen som med tiden kan ta over nøkkelstillingene
- Utvikle forskningsprosjekter innenfor praksisnær forskning
- Opprettholde antall spesialistkandidater, og utdanne innenfor flere spesialiteter der vi har den nødvendige kompetansen
- Bygge «tørre» lokaler til kontor og møterom finansiert av staten

² SiC-indeks viser hvor alvorlige kariesskader det er i den tredjedel av årskullet med mest karies. Uttrykker ulikhet i tannhelse.

Mål 6

Bidra til suksess for tannlegeutdanningen i Tromsø

Tilstandsvurdering

Tannlegeutdanningen i Tromsø har problemer med å rekruttere til vitenskapelige stillinger i likhet med mange andre tannlegeutdanninger. Troms fylkeskommune driver den kliniske veiledningen og treningen til tannlegestudentene på Universitetstannklinikken og på 6 eksternpraksisklinikker. Personellet på Universitetstannklinikken er ansatt i Troms fylkeskommune. Alle fylkeskommunens utgifter til drift av Universitetstannklinikken refunderes av Universitetet i Tromsø. På eksternpraksisklinikkene er det studenter 5-6 måneder i året. Fylkeskommunen får også tilskudd fra Universitetet til eksternpraksisklinikkene. Utplasseringen på eksternpraksisklinikkene får god evaluering fra studentene. På eksternpraksisklinikkene er det i gjennomsnitt lettere å få bredde i behandlingspanoramaet enn i Tromsø.

Strategier og tiltak

- Samarbeide med Universitetet i Tromsø om tiltak som kan bedre rekrutteringen til vitenskapelige stillinger
- Videreføre veiledning med kvalitet på Universitetstannklinikken og eksternpraksisklinikkene

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Som et ledd i å skape økonomisk handlerom reduseres tannhelsetjenestens ramme med 1,07 mill. kroner. For å oppnå dette handlingsrommet vil tannhelsetjenesten fortsatt arbeide for å bedre produktiviteten i tjenestene. Ved enkelte klinikker som ikke har fast bemanning vil man se på mulighetene til å levere tjenestene til lavere kostnader. De klinikkene som ikke har fast bemanning fra høsten 2013 er Burfjord (Kvæangen), Olderdalen (Kåfjord), Hatteng (Storfjord), Gratangsbotn (Gratangen). Det kan også innebære at man må redusere tjenestetilbudet ved disse klinikkene til den voksne befolkningen, selv om det kan være store avstander til et alternativt tilbud.

5.7 Kultur

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
50 - Kultur					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	90 230	90 230	90 230	90 230	90 230
Innlagte vedtatte justeringer	4	4	4	4	4
Justert vedtatt budsjett 2013	90 234	90 234	90 234	90 234	90 234
Endringer:					
Tilskudd kap.utg. Biblioteket i Tromsø (nedtrapping)		-16	-32	-48	-64
Matching statstilskudd kulturinstitusjoner			100	100	100
Stimuleringsmidler visuell kunst		-600	-600	-600	-600
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	90 234	89 618	89 702	89 686	89 670
Innsparing 1 %		-890	-890	-890	-890
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-890	-890	-890	-890
Netto ramme 2014-2017	90 234	88 729	88 813	88 797	88 781

Kulturetaten omfatter områdene kunst- og kulturformidling, samisk språk og kultur, fylkesbibliotek, folkehelse, idrett, friluftsliv, inkludert forvaltning av høstbare vilt- og fiskearter, kulturarv og museer, Kultur i Troms (landsdelsmusikerne og Den kulturelle skolesekken), Troms fylkeskultursenter og kultursamarbeid i Barentsregionen. Innenfor disse ansvarsområdene skal kulturetaten yte tjenester og bidra til regional utvikling, kompetansebygging, deltakelse og opplevelser av høy kvalitet.

Kulturetaten skal levere tjenester og tiltak i henhold til lover, forskrifter og vedtak som er fattet. Samtidig skal etaten bidra med utvikling av egne ansvarsområder, tverrsektorielle områder og skal bidra til å lage gode beslutningsgrunnlag for fylkesrådet og fylkestinget.

Kulturetaten skal legge til grunn et helsefremmende perspektiv i sitt arbeid. Barn og ungdom er særlig prioriterte målgrupper. I kulturtilbudet som utvikles skal samisk og kvensk kultur være en naturlig og integrert del. Videre skal betydningen av internasjonalt kultursamarbeid med fokus Barentssamarbeidet og nordområdesatsingen være synlig i kulturetatens arbeid.

Hovedprioriteringer

Befolkningen i Troms skal ha tilgang til et variert profesjonelt og frivillig kultur-, idretts- og friluftsliv som bidrar til vekst og trivsel i fylket vårt.

Mål 1

Fylkesrådet skal bedre oppvekst- og levekårene i fylket gjennom helsefremmende og forebyggende arbeid i egen organisasjon, lokalt og regionalt som et tverrsektorielt ansvarsområde

Folkehelse er et lovpålagt ansvarsområde for fylkeskommunen og loven vektlegger det tverrsektorielle ansvaret i folkehelsearbeidet.

Folkehelseprofilen som Folkehelseinstituttet har utarbeidet for Troms i 2013, viser at det er utfordringer knyttet til flere levekårsvariabler. Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået, inntektsnivået er lavere og andelen uføretrygdete er høyere enn landet som helhet. Studier viser at levevaner ofte følger utdannings- og inntektsnivå. Innsats for å gjøre noe med levekår, som arbeid og utdanning, kan bidra til å fremme helse og jevne ut sosiale helseforskjeller.

Strategier og tiltak

- bistå i fylkeskommunens tverrsektorielle folkehelsearbeid
- holde oversikt over helsetilstanden i fylket og videreutvikle et godt kunnskapsgrunnlag i samarbeid med kompetansemiljøene i Troms
- samarbeide om forebygging og folkehelse i helsetjenestene mellom UNN og kommunene som en oppfølging av Samhandlingsreformen
- videreutvikle folkehelsesamarbeidet mellom Helse Nord og fylkeskommunene Finnmark, Nordland og Troms - samarbeidsavtale og prosjektarbeid
- oppnå status som et Trygt lokalsamfunn/ Safe Community og videreutvikle arbeidet gjennom oppfølging av den tverrsektorielle handlingsplanen Trygt fylke
- etablere regionalt samarbeidsforum for folkehelse
- understøtte kommunene i folkehelsearbeidet gjennom kompetansehevende tiltak og prosjekter

Mål 2

Fylkesrådet vil følge opp eksisterende planer og samarbeidsavtaler og utarbeide planer iht Regional planstrategi for Troms innenfor kulturetatens ansvarsområde

Tilstandsvurdering

Det er utviklet en rekke planer innenfor kulturetatens ansvarsområde. Disse inneholder mål og tiltak som skal følges opp innenfor de respektive områdene. De sier også noe om forvaltningen av områdene.

Innenfor kulturetatens fagområder ligger et ansvar for arealplanlegging iht plan- og bygningsloven og flere sektorlover. Dette gjelder for kulturminnevern, landskap, friluftsliv og forvaltning av høstbare vilt- og innlandsfiskearter.

I dag blir ikke kulturminneverdiene tilstrekkelig ivaretatt og nyttiggjort som premiss og ressurs for framtidig bruk og utvikling av landskap, arealer, bygninger og anlegg.

Fylkeskommunen fikk som en følge av forvaltningsreformen, ansvar for forvaltning av høstbare vilt- og innlandsfiskearter. Det er et behov for å avklare fylkeskommunens arbeid på disse områdene og utarbeide forvaltningsstrategier.

Strategier og tiltak

- Følge opp Bibliotekplan for Troms 2011-2014
- Følge opp Kulturarvplan for Troms 2011-2014
- Følge opp Handlingsplan for visuell kunst i Troms 2011-2014
- Følge opp Strategiplan for Den kulturelle skolesekken
- Følge opp Handlingsplan 2012-2015 skadeforebyggende og sikkerhetsfremmende arbeid
- Utarbeide og følge opp Strategi for kulturnæringer
- Utarbeide og følge opp Regional plan for folkehelse 2014-2025
- Utarbeide og følge opp Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2014-2025
- Utarbeide og følge opp Regional plan for idrett og anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2014-2025
- Aktiv og tydelig veiledning og informasjon for private og kommunale planleggere
- Sikring av fredete kulturminner og verdifulle kulturlandskap
- Følge opp Samarbeidsavtale med Sametinget
- Følge opp det internasjonale kultursamarbeidet

Mål 3

Fylkesrådet skal satse på frivillig kultur-, idretts- og friluftslivsarbeid

Tilstandsvurdering

Det frivillige arbeidet i regi av ulike organisasjoner utgjør en av grunnpilarene i kulturpolitikken. I Troms er det en tendens til at stadig flere deltar i lokalt kultur-, idretts-, og friluftsliv. Samtidig er det en svak nedgang blant unge deltakere i frivilligheten. Det er videre en tendens til at deltakelsen er ulikt sosialt fordelt. Idretten er den største frivillige aktiviteten i fylket. Et høyt nivå på frivillighet gir sterke og gode lokalsamfunn, samtidig som tiltak i regi av frivillige organisasjoner ofte har lav terskel for deltakelse og derigjennom virker sosialt utjæmnende.

Strategier og tiltak

- bidra til en utvikling av idretten gjennom samarbeid og tilskudd til Troms idrettskrets
- videreføre tilskuddsordninger til frivillige kulturorganisasjoner
- videreføre tilskudd til festivaler
- videreføre tilskudd til lavterskel fysisk aktivitet i regi av frivillige organisasjoner
- samarbeid med frivillig sektor om tilrettelegging av kulturminner i friluftslivssammenheng
- utstrakt råd- og veiledning og kompetansehevende tiltak for frivillige organisasjoner

Mål 4

Fylkesrådet skal utvikle gode møteplasser for kultur-, idretts- og friluftslivsopplevelser og -aktiviteter i kommunene

Tilstandsvurdering

Gode og tilgjengelige møteplasser for alle er viktige for lokalsamfunnsutviklingen og er en viktig helsefremmende faktor. I Troms utgjør geografi, demografi og avstander noen store utfordringer når kompetanse og nye gode kulturarenaer skal utvikles. Alle skal ha tilgang til gode kulturopplevelser av høy kvalitet der de bor, og kulturlivet må ha gode og egnede fysiske rom for å kunne utfolde seg og vokse. Kulturaktørene i Troms, både offentlig, profesjonelle og det frivillige, påpeker at tilgangen på egnede arenaer for å utøve og produsere kunst og kultur på alle nivå er mangelfull. Det er viktig med lokale møteplasser der terskelen for deltakelse er lav.

Kommunene har gjennomført flere større bibliotekutviklingstiltak, men forskjellene mellom kommunene er store og som i landet for øvrig har folkebibliotekene vært nedprioritert økonomisk de siste årene. Dette er særlig alvorlig for barna som i mindre grad enn voksne har tilgang til litteratur fra andre kilder, samtidig er det en positiv sammenheng mellom barns leseevne og lesing av skjønnlitteratur. Barn som har tilgang til bokbuss låner i snitt mer bøker enn andre. Bokbuss når alle barn i skoler og barnehager og er både geografisk og sosialt utjevne. Bibliotekets oppdrag som arena for samtale og debatt gjør det egnet som kjerne i en lokal møteplass som kan utvikles i samarbeid mellom offentlige og frivillige aktører, tilpasses lokalsamfunnets behov og legge til rette for opplevelse, deltakelse og læring.

Museene i Troms er fortsatt små og under oppbygging. Regionmuseumsmodellen gir alle kommunene i fylket et tilbud i eget lokalsamfunn, samtidig som administrasjon og fagmiljø blir styrket. Likevel er det et stykke igjen til alle regionmuseene er bygget opp til sterke og handlekraftige enheter. Museene og deres formidling av ulike historier fra Troms skal være viktige destinasjoner og attraksjoner i reiselivssammenheng.

Det er et stort behov for en fortsatt utvikling og etablering av infrastrukturen for idrettsanlegg. I Tromsø er anleggssituasjonen i byen meget anstrengt. Spesielt gjelder dette mangelen på svømmebasseng og badefasiliteter som dekker idrettens og øvrige brukeres behov. Det er rundt fire års etterslep på spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Friluftsliv er viktig i et folkehelse- og opplevelsesperspektiv. Infrastrukturen for friluftsliv i Troms er begrenset. Det er en sentral samfunnsoppgave å sikre, styrke og støtte befolkningens muligheter til friluftsliv. Spesielt mangel på tilrettelagte områder for friluftsliv i nærmiljøet begrenser manges mulighet til å ta del i friluftslivrelaterte aktiviteter.

Strategier og tiltak

- utvikle regionale kunst- og kulturfaglige møteplasser gjennom prosjektene Bibliotekrom i Troms og Rom for kultur
- utvikle kompetanse på rom, egnethet og standarder innen ulike kunst- og kulturuttrykk
- øke samarbeidet mellom nasjonale og regionale kompetansemiljøer og lokale arrangører og utøvere

- bedre tilgangen til litteratur for barn og ungdom gjennom å vurdere etablering av en bokbuss i Midt-Troms
- bidra til utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, spesielt i Tromsø
- tilrettelegge infrastrukturen for et aktivt friluftsliv til alle årstider både for tradisjonell og moderne bruk – spesielt merking og gradering av turstier/-løyper og tilrettelegging av kulturminner gjennom prosjektet Friluftslivets år.
- videreutvikle kartleggingen av friluftsområder i Troms med fokus på nærmiljøområder
- styrke Nord-Troms Museum gjennom realisering av Halti II i Nordreisa
- styrke Midt-Troms Museum gjennom etablering i Kunnskapsparken på Finnsnes
- bidra til utvikling av de kulturhistoriske kvalitetene på Trondenes

Mål 5

Fylkesrådet skal sikre skapende virksomhet, produksjon og formidling av kunst og kultur med høy kvalitet

Tilstandsvurdering

De fleste kunstnerne i landsdelen bor i vårt fylke og Troms har landsdelens fremste kompetansemiljø. Gjennomsnittsalderen på kunstnere har blitt betydelig lavere etter etableringen av kunstakademiet. Troms fylkeskommune er bevisst sin rolle som vertskap for et bredt og innovativt fagmiljø innen visuell kunst.

Kunst og kulturlivet i Troms består også av mange profesjonelle institusjoner som hver for seg innehar stor fagkompetanse innenfor sitt felt. Finansieringen av disse skjer i et spleiselag mellom stat, fylkeskommune og kommuner.

Kulturnæringer i Troms er i vekst og den største kulturnæringen er film. Utfordringen omhandler spesielt kompetanse og små produsenter i form av enkeltmannsforetak.

Det er begrenset kunnskap lokalt om hva som finnes av verdifulle kulturminner og -landskap. Det er et stort uutnyttet potensial for å bruke kulturarven i arbeidet med å skape attraktive lokalsamfunn og i næringsutvikling.

Fylkesbibliotekets litteraturforsyning har de siste årene også omfattet innkjøp av digitale ressurser til kommunene. Samtidig er tilgangen til faglitteratur blitt begrenset til fagbibliotekenes brukere på grunn av kostbare lisenser. Hvis det ikke er mulig å øke budsjettene for innkjøp av digitale ressurser er det nødvendig å prioritere flere slike ressurser, blant annet e-bøker, på bekostning papirbøker.

Gjennom prosjektet Panorama er det satt fokus på samhandling mellom Den kulturelle skolesekken, UKM og kulturskolene, men det er et sterkt ønske å finne nye modeller for samarbeid i perioden fremover.

I forbindelse med utviklingen av Trastad samlinger (Sør-Troms Museum) som Nasjonalt Galleri og kompetansesenter for Outsiders Art/Rå kunst, er det avdekket behov for å utvikle et tilrettelagt, kunstfaglig tilbud for personer med ulike kognitive funksjonsnedsettelse.

Strategier og tiltak:

- stimulere til gode produksjons- og arbeidsvilkår for kunstnere
- sikre kunst- og kulturinstitusjonene en fortsatt utvikling
- styrke formidlingen av visuell kunst gjennom kunstformidlingsinstitusjonene og Artist in Residence-programmet
- skape forutsetninger for en sterkere og mer konkurransekraftig filmsatsing gjennom å utvikle en bærekraftig bransje og sikre tilgang på produksjonsmidler i Troms
- oppfølging av Nordnorsk kulturavtale
- bidra til utvikling av Trastad Samlinger (Sør-Troms Museum) som senter for Outsider Art
- utvikle det digitale bibliotektilbudet gjennom å omfordele ressurser fra bokinnkjøp til lisenser for digitale ressurser
- styrke arbeidet med kulturformidling til barn og unge - spesielt gjennom Den kulturelle skolesekken og Ungdommens kulturmønstring / UKM Arctic.
- videreutvikle modeller for samhandling mellom Den kulturelle skolesekken, UKM og kulturskolene som oppfølging av prosjektet Panaroma.
- markere Grunnlovs-jubileet 2014 gjennom Landsdelsmusikerordningen (LiNN) på tvers av alle de tre nordligste fylkene, og i samarbeid med flere kommunene.
- videreføre arbeidet med publikumskartlegging av LiNN produksjoner som et viktig verktøy for spisset markedsføring og tilpassede produksjoner som et ledd i å oppnå sterkere lokal forankring
- formidling av kulturarven gjennom prosjektene "Krigsminnelandskap" og "BARK"

Mål 6

Fylkesrådet skal sørge for at arkiv etter privat virksomhet bevares og gjøres tilgjengelig

Tilstandsvurdering

Fylkeskoordinerende institusjoner for privatarkiv er hjemlet i Arkivloven og skal finnes i alle fylker. Troms er ett av svært få fylker der dette ennå ikke er avklart. Dette er et problem både i forhold til den enkeltes rettighetsbehov og samfunnets behov for dokumentasjon av fortida. Statsarkivet i Tromsø vil samarbeide med fylkeskommunen om etablering og stille til rådighet godkjent arkivlagringsareal.

Strategier og tiltak

- Etablere privatarkivtjeneste i Troms i samarbeid med Statsarkivet

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Som et ledd i å skape økonomisk handlerom har fylkesrådet besluttet å kutte i bevilgningene til festivaler, kulturinstitusjonene, samisk språk og kultur, kulturbussen i Sør Troms, film, Norsk polarhistorie på nett, Den kulturelle skolesekken, BarentsKult og administrativ drift med tilsammen 890.000 kroner.

5.8 Samferdsel

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
60 -Samferdsel					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	979 467	979 467	979 467	979 467	979 467
Innlagte vedtatte justeringer	1	1	1	1	1
Justert vedtatt budsjett 2013	979 469	979 469	979 469	979 469	979 469
Endringer:					
Økt vegvedlikehold		2 000	2 000	2 000	2 000
Merutgift Vannøyferga, E- bev. B-2013, utgår		-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
			0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	979 469	978 769	978 769	978 769	978 769
Innsparing 1 %		-9 790	-9 790	-9 790	-9 790
			0	0	0
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-9 790	-9 790	-9 790	-9 790
Netto ramme 2014-2017	979 469	968 979	968 979	968 979	968 979

Hovedprioriteringer

Samferdselsetaten omfatter planlegging, investeringer, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet, kjøp og planlegging av fylkets kollektivtjenester innenfor buss, båt, og ferger, organisering og kjøp av skoleskyss, organisering av transporttjenesten for funksjonshemmede, løyvebehandling av persontransport i og utenfor rute, samt godsløyver.

Hovedmålet for samferdselssystemet i Troms er å dekke behovet for person- og godstransport effektiv og rasjonelt, samt å medvirke til å utløse potensialet for næringsutvikling i regionen. Overordnet mål for samferdsel i Troms revideres under arbeidet med Regional Transportplan 2014-2023.

Kollektivtransport

Det gjennomføres årlig om lag 12 millioner kollektivreiser i Troms. Troms fylkeskommune har ansvaret for 5 hurtigbåstrekninger, 12 fergestrekninger og de seks hovedkontraksområder for buss.

Fylkesvegnett

Fylkesvegnettet i Troms består av 2909 km veg, med 37 tunneler, 382 bruer og 31 fergekaier. Mye av fylkesvegnettet er veger med lav trafikk, om lag 5 prosent har årsdøgntrafikk (ÅDT) over 3000.

Arbeid med regional transportplan 2014-2023 er i gang, og vil legge til grunn fremtidig mål og strategier, samt økonomiske rammer. Rullering av handlingsplan for fylkesveg 2014-2017 innlemmes i dette arbeidet. Ny NTP 2014-2023 vil angi overordna rammer for fylkesvegnett i neste 10-års periode.

Fylkesrådet ønsker å utvikle kommunikasjonstilbud og infrastruktur innen samferdsel, slik at det legges til rette lokal og regional utvikling. Gjeldende overordnede mål er fastlagt i

Fylkesplan for Troms 2010-2013, Nasjonal Transportplan 2010-2019 og Fylkesvegplan for Troms 2010-2019.

Mål 1

Øke framkommelighet, trafiksikkerhet og helårlig funksjonalitet på fylkesvegnettet. Korridorer mellom områder med stor næringsaktivitet og overordnet vegnett vektlegges særlig.

Tilstandsvurdering

Flere fylkesveger av stor betydning for næringstransport og befolkning er preget av flaskehals, manglende vedlikehold og rassikring. Neste 4-årsperiode preges av at investeringsrammen må dekke kostnadsøkningen på drift av fylkesvegnett. Det gis rom for bypakke i Harstad og Tromsø (transportnett Tromsø), der avtalt fylkeskommunal andel er henholdsvis 60 mill. og 53 mill. kroner. I tillegg til realisering av viktig samferdselsprosjekter vil midlene bli benyttet til planlegging av fremtidige tiltak.

Strategier og tiltak

Det må etableres en helhetlig strekningsstrategi, med følgende tiltak:

- Utbedre flaskehals for tungtransport
- Se investering og vedlikehold i sammenheng
- Heve driftsstandard for spesielt utsatte strekninger med mye person- og godstransport
- Styrke rammen til drift og vedlikehold og sette at midler for akutt vedlikehold av større anlegg
- Arbeide for å øke statlig tilskudd for rassikring av fylkesvegnettet

Mål 2

Stanse forfall på veganlegg, kaianlegg, tunneler og bruer.

Tilstandsvurdering

Statens vegvesen har kartlagt kostnader for å fjerne forfall på fylkesvegene i Norge. Det er et samlet behov på omlag 5,9 mrd. kroner for å ta igjen etterslepet på vedlikehold og nødvendige oppgraderinger på fylkesvegnettet i Troms. Kostnadene fordeles på vegoverbygning (vegdekke og -fundament) med 2,3 mrd. kroner og resten fordeles på tunnel, bru, fergekai, drenering og avløp og miljøtiltak. Flere store anlegg (bru og tunnel) har akutt behov for vedlikehold. Troms har den laveste andelen av BK 10 veier (klassifisert for tungtransport) i landet med 58 prosent.

Det har vært en kostnadsøkning på driftskontraktene med om lag 30 prosent fra 2012 til 2013. Fra 2011 til 2012 økte kontraktsprisene med 7,5 prosent. Dette dekkes ikke av rammeoverføring fra Staten.

Strategier og tiltak

Det er av stor betydning å arbeide for å øke de statlige overføringene for å redusere forfallet. Det er nødvendig å identifisere det nødvendige bevilgningsnivå for både å stanse forfallet og innhente forfall.

- Utarbeide en forfallsstrategi i forbindelse med Regional transportplan
- Samordne finansierings- og vedlikeholdsrammen med sikte på forfallsinnhenting.
- Løse forfallsutfordringer i forbindelse med strekningsvis vedlikehold og utbedring
- Styrke rammen til drift og vedlikehold og sette at midler for akutt vedlikehold av større anlegg

Mål 3

Antall reisende med buss, båt og ferge skal øke i planperioden.

Kollektivtilbudet i Troms

Kollektivtransporten er viktig for å fremme en effektiv og miljøvennlig persontransport i og mellom byene og sentrene i fylket. I distriktene er kollektivtilbudet i hovedsak bygget rundt behovet for skoleskyss.

Tilstandsvurdering

Det er ønskelig å endre reisemiddelfordelingen til mer miljøvennlig transport, særlig i byene. Antall reiser på buss har vært stigende de siste årene, mens båtreiser er på vei opp igjen etter en periode med nedgang. Utvikling av kollektivtilbudet fordrer at gode løsninger finnes gjennom samarbeid med og bidrag fra blant annet kommuner, Statens vegvesen og brukerne. Kommune, fylke og stat har gitt sin tilslutning til KVVU for Harstad og Tromsø, som angir felles målsetninger; økt kollektivandel, reduksjon av reisetid for buss, økt fremkommelighet og prioritering for buss.

Strategier og tiltak

- Stabilt rutetilbud Helhetlig rutenett
- Etablere nye løsninger innen billettering og ruteinformasjon
- Sikre god infrastruktur for buss i byområdene
- Utvikle funksjonelle knutepunkter for kollektivtrafikk
- Utvikle nye løsninger for behovstilpasset rutetransport i distriktene
- Kollektivandel for Harstad og Tromsø på hhv 7 og 20 prosent innen 2030

Mål 4

Oppnå forutsigbare økonomiske rammer for kollektivtrafikk

Tilstandsvurdering

Kollektivkontraktene, særlig på båt og ferge, har en viss uforutsigbarhet med hensyn til kostnadsbildet og dette har skapt utfordringer for budsjettkontroll og budsjettoppfølging. Dette fører igjen til revisjon av rutetilbud og andre kostnadskutt til tillegg til regulering av prisene. Endring og forenkling av priser og billettprodukter kan ha en risiko for at inntektsvirkninger blir svakere eller sterkere enn først antatt. Dette kan også gjelde overgang til andre metoder for billettkjøp

Strategier og tiltak

- Fokus på kostnadskontroll
- Redusere risiko for store uventede kostnader på kollektivkontrakter
- Målrettet satsing på jevn økning i billettinntektene
- Øke tilgjengeligheten for publikum til kjøp av billetter

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Størstedelen av budsjettet til samferdsel er vedlikehold av fylkesveger og kjøp av kollektivtrafikk. Behovet og utfordringene er store innenfor begge områder, men fylkesrådet vurderer at konsekvensene blir minst ved å redusere budsjettet til vedlikehold av fylkesveger.

Etter at Nasjonal Transportplan ble presentert ventes det at fylkeskommunene vil bli tilført mere midler fra statlig hold, jfr. forfallsrapporten. Det er imidlertid ikke kjent hva fylkesfordelingen vil bli.

Utfordringer drift

Kostnadsutviklingen innen bygging og vedlikehold av veganlegg er urovekkende. Både ordinære funksjonskontrakter og investeringsprosjekter øker mye mer enn det fylkeskommunen får tilført i rammejustering fra statlige myndigheter.

Det er 2909 km fylkesveg i Troms fylke, der 87 prosent er med fast dekke. Fylkesvegene i Troms med tilhørende anlegg (bruer, tunneler, fergeleier m.m.) har et vedlikeholdsetterslep (forfall) på 5,85 mrd. kroner. Det fordeler seg på

Vegfundament og vegdekke	2,33 mrd.
Drenering	1,07 mrd.
Vegutstyr	0,53 mrd.
Bruer (382 stk)	0,82 mrd.
Fergeleier (31 stk)	0,11 mrd.
Tunneler (37 stk)	0,99 mrd.

Det er mange driftskontrakter på buss, båt og ferge. Fylkeskommunen har gjennom bruttokontrakter skaffet seg bedre handlingsrom i forhold til takstpolitikk, men også overtatt en del av risikoen for at inntektsmålene nås. Det er til dels store kontrakter og når det forekommer avvik, kan det være betydelige beløp. Det kan derfor være utfordrende å styre budsjetter der det kan komme overraskelser på enkeltkontrakter. Det bør vurderes å legge inn en budsjettmessig buffer for å øke budsjettsikkerheten.

Enkelte kontrakter har også gitt mindre billettinntektene enn forventet. Selv om man ønsker å skjerme rutetilbudet, vil det være nødvendig å tilpasse inntektsdekningen og rutetilbudet. Noe av dette kan skje gjennom såkalte bestillingsruter eller at transportmateriellet tilpasses.

Det er viktig å sette prisene slik at de stimulerer til økt kollektivtrafikk, men at de samlede inntekter holder noenlunde følge med kostnadsutviklingen.

Alle de store busskontraktene er satt ut på anbud og neste anbudsrunde starter fra 2016, dersom ytterligere opsjonsår ikke benyttes. Nye anbudskontrakter på ferge vil i løpet av økonomiplanperioden redusere kostnader på området. Nye anbudskontrakter vil sammen med takstjusteringer således bidra til å få økonomien innen kollektivtrafikk i balanse.

5.9 Næring

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
70 - Næring					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	50 550	50 550	50 550	50 550	50 550
Innlagte vedtatte justeringer	3	3	3	3	3
Justert vedtatt budsjett 2012	50 553	50 553	50 553	50 553	50 553
Endringer:					
Arktisk Tenketank (tilsk. 2010 - 2013)		-500	-500	-500	-500
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	50 553	50 053	50 053	50 053	50 053
Innsparing 1 %		-500	-500	-500	-500
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-500	-500	-500	-500
Netto ramme 2014-2017	50 553	49 553	49 553	49 553	49 553

Hovedprioriteringer

Troms fylkeskommune spiller en aktiv rolle som regional utviklingsaktør ved å føre en politikk som tilrettelegger for økte muligheter, både for eksisterende og ufødt næringsliv. Fylkeskommunen bistår primærkommunene på tvers av kommunegrensene i utviklingen av god infrastruktur og næringsplanlegging som kan bidra til utvikling og realisering av industri- og næringsvirksomhet. Dette for å utløse potensialet fylket og landsdelen har i nordområde-satsingen.

Fylkeskommunens handlingsrom i næringspolitikken ligger i samspillet mellom de regionale utviklingsmidler (RUP), de næringsrettede virkemidlene med bakgrunn i regionalt differensiert arbeidsgiveravgift (RDA-midlene), det fylkeskommunale næringsfondet og virkemidler knyttet til styrking av den regionale innovasjonsinfrastrukturen. I tillegg kommer bransjerettede tilskuddsmidler og kompetanseinnsats i ulike prosesser og prosjekter gjennom ulike satsinger og strategisk innsats på de enkelte bransjer og næringer.

En viktig forutsetning for en vellykket innovasjonspolitik for Troms er en regionalisert tilnærming som kan fange opp dynamiske prosesser regionalt, bred alliansebygging og gjensidig forpliktende samarbeid i regionen. Vellykket utviklingsinnsats forutsetter at fylkeskommunen har nødvendige ressurser til å bidra til brede utviklings- og samarbeidsprosesser lokalt og regionalt.

Fylkesrådet utarbeider og iverksetter egne næringsstrategier på utvalgte sentrale områder og arbeider målrettet med å oppnå de politiske mål gjennom disse strategiene. Prioriteringene gjøres i fylkesplanen, samt de årlige handlingsprogrammene knyttet til virkemiddelordningene. Samtlige innsatsområder innen næringspolitikken er vedtatt i regional planstrategi for Troms og i fylkesrådets tiltredelseserklæring.

Hovedprioriteringer

- Strategi for utvikling og styrking av reiselivet i Troms.
- Fylkeskommunal strategi for utvikling av havbruksnæringen.
- FoU-strategi for Troms, samt strategi for regionalt forskningsfond Nord.
- Strategi for utvikling av petroleumsnæringen i Troms.
- Strategisk utviklingsprogram for mineralnæringa i Troms «Troms mineral».
- Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms.
- Næringsstrategi for marin sektor i Troms.
- Strategi for utvikling av kulturnæringer i Troms.

Tilstandsvurdering og utgangspunkt for de enkelte strategiene er kort beskrevet nedenfor, aktuelle strategier og tiltak utformes gjennom egne strategidokumenter. Mål, strategier og tiltak innen hvert enkelt område formuleres i egne dokumenter/strategiers som vedtas i fylkestinget. For hvert enkelt strategisk område er det formulert (vil det bli formulert) flere mål og strategier, samt en rekke tiltak for å nå målene. I dette dokumentet vil kun hovedlinjene bli skissert.

Reiseliv

Tilstandsvurdering

Reiselivsnæringen i Nord-Norge har hatt en positiv utvikling de senere år. NordNorsk Reiseliv AS som ble etablert i 2010, utvikler seg stadig og fortsetter markedsføringen av landsdelen og de tre fylkene som reiselivsmål. Destinasjonsselskapene holder på å konsolidere sin drift, og rekruttere medlemmer i form av bedrifter og kommuner, og selskapene har et økt samarbeidet seg i mellom.

Strategier og tiltak

Fokuset i årene fremover vil være strategisk satsing i tråd med reiselivsstrategi planlagt vedtatt av fylkestinget i 2013.

Havbruk

Tilstandsvurdering

Havbruksnæringa skaper viktige arbeidsplasser og gir stor verdiskaping og eksportinntekter til nasjonen. Det er store forventninger til videre vekst i næringen fremover, både nasjonalt og regionalt i vår landsdel og fylke. Regjeringen påpeker i sin strategi for bærekraftig havbruk at det skal legges til rette for en videre vekst i norsk havbruksnæring, forutsatt at det skjer på en bærekraftig måte. Det legges i økende grad til rette for produksjonsøkning i den nordlige landsdel og tunge aktører i næringa har også blikket rettet nordover. Utviklingen i næringa går svært raskt og rammer for utviklingen legges forløpende.

Strategier og tiltak

Fylkeskommunen ønsker aktivt å ta del i utformingen av politikken og tilrettelegging for bærekraftig og fortsatt lønnsom næring gjennom en egen havbruksstrategi som skal vedtas i fylkestinget i løpet av 2013.

Regional forskning og utvikling (FoU)

Tilstandsvurdering

Oppfølgingen av forskningsrådets program ”Virkemidler for regional FoU og innovasjon” (VRI) og er Regionalt forskningsfond NORD er lagt til næringssetaten. VRI er et landsomfattende 10-årig program i regi av Forskningsrådet og samtidig et av Troms fylkeskommunens satsinger for å styrke og utvikle næringslivet i fylket. Programmet skal fremme innovasjon, kunnskapsutvikling og verdiskaping i regionen gjennom samarbeid mellom næringsliv og forskningsmiljøer.

Strategier og tiltak

Det legges nå opp til siste programperiode 2014-16 i VRI og behovet for en regional FoU strategi trer tydeligere frem for å sikre maksimal effekt av satsingen også når VRI-programperioden er over.

Regionale forskningsfond har som formål å styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling ved å støtte opp under regionens prioriterte innsatsområder og mobilisere til økt FoU-innsats. Troms inngår i Fondsregion Nord sammen med Finnmark og Nordland fylker.

Petroleum

Tilstandsvurdering

Det innledes nå en ny periode i utviklingen av petroleumsnæringen i landsdelen og fylket. Petroleumsutbygginger innebærer etterspørsel etter kompetanse innen alle tekniske fagdisipliner, mens Nord-Norge har aktører og fagmiljø kun innen noen få av disse. En nødvendig premisse for å utløse næringspotensialet i nord i forbindelse med petroleumsvirksomheten, er at det legges til rette for oppbygging og styrking av utdanning og FoU-aktiviteter, samt utvikling og satsning på miljøteknologi, overvåkning og avfallshåndtering.

Strategier og tiltak

Troms fylkeskommune arbeider med å utvikle petroleumsnæringen til en ny basisnæring i nord og har vedtatt egne strategiske satsinger innenfor området som fokuserer på kompetanse, infrastruktur og samarbeid.

Mineralindustri

Tilstandsvurdering

Utvikling av ny industri med utgangspunkt i fylkets mineralressurser krever stor kompetanse og finansielle ressurser i perioden før det er påvist utvinnbare ressurser. Det er vanskelig for bedrifter og interessenter under oppstart å skaffe tilveie disse ressursene til de første faser av slike undersøkelser innenfor det ordinære virkemiddelapparat.

Strategier og tiltak

Norges geologiske undersøkelse vil bidra til kartlegging av potensielle mineralforekomster i Troms gjennom MINN-programmet og Innovasjon Norge har avsatt ressurser til å bistå næringsutviklere innen feltet. Fylkeskommunen vil gjennom prosjekt "Troms Mineral" være en naturlig samarbeidspartner og pådriver i dette arbeidet i årene fremover.

Næring og utvikling i Nord-Troms

Tilstandsvurdering

Nord-Troms regionen opplever negative utviklingstrekk i flyttemønster og befolkningsendringer.

Strategier og tiltak

På bakgrunn av denne utviklingen har fylkesrådet besluttet å gjennomføre en prosess med sikte på å utvikle en nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms. Her vil det settes fokus på muligheter og fortrinn som regionen kan utnytte, for å bidra til å snu negative trender og bygge samfunn og næringsliv for fremtiden. Planen skal utarbeides i tett dialog med nærings- og samfunnsaktører i regionen og vil utgjøre rammene for fylkeskommunens ressursinnsats i regionen på sikt. Planen antas å være igangsatt fra 2014 og vil ha et langsiktig perspektiv.

Marine næringer

Tilstandsvurdering

De marine næringene har opp i gjennom historien vært bærebjelken i nærings- og samfunnslivet i den nordlige landsdel. Fiskeri, foredling og tilhørende leverandørindustri knyttet til maritim og marin næringsmiddelindustri står fortsatt sterkt på kysten av Troms. Økende fokus på de fremvoksende næringer innen blant annet petroleum og havbruk har svekket fokuset på fiskerinæringen og de øvrige marine næringer som fortsatt har et stort potensiale i fylket og landsdelen.

Strategier og tiltak

En næringsstrategi rettet mot de marine næringer skal fokusere på mulighetene og fremtidsperspektivene innen sektoren og hvordan næringen kan utvikles i samspill og sameksistens med øvrige næringer på kysten.

Kulturnæringer

Tilstandsvurdering

Troms er et fylke med stort kulturtilbud over hele fylket og et betydelig antall kulturaktører som bærer på viktige kulturtradisjoner og som stadig utvikler seg. Det er økende interesse for den økonomiske betydningen av den verdiskaping som sektoren utgjør og det anslås at det fortsatt er stort unyttet potensiale for næringsutvikling basert på ulike kulturtilbud.

Strategier og tiltak

En strategi for utvikling av kulturnæringer har som mål å få frem dette utviklingspotensialet, uforme strategier som kan bidra til økt og mer profesjonell tilnærming av dette til fordel for både nærings- og samfunnsliv i fylket.

Andre satsingsområder knyttet til næringspolitikken

Regional innovasjons- og utviklingsinfrastruktur

Fylkets næringshager, inkubatorer og kunnskapsparkeer er finansiert i samspill mellom fylkeskommunen, staten gjennom SIVA og øvrige regionale og statlige virkemiddelordninger. Fylkeskommunen skal ivareta regionenes behov innenfor de nasjonale programmer for finansiering av infrastrukturen og innovasjonsaktiviteten. Det er behov for å utvikle nye institusjoner og disse vil komme over i driftsfase. Finansieringsbehovene vil over tid i stor grad avhenge av hvilke strategier som velges på nasjonalt nivå gjennom blant annet SIVA og øvrige statlige aktører og fylkeskommunens egne strategiske valg og mulighet til å bidra med regional medfinansiering. Kommunene spiller også en nøkkelrolle gjennom de kommunale næringsfondene som finansieres over de regionale utviklingsmidlene.

Omstillingsbehov

Det er dokumentert et betydelig omstillingsbehov i flere av kommunene i fylket. Dette gjelder først og fremst kommuner/steder med ensidig næringsgrunnlag hvor det fortsatt kan komme akutte strukturendringer, med påfølgende bortfall av mange arbeidsplasser og i lokalsamfunn som er utsatt for mer langsiktig endring i arbeidsmarked og folketall. Samtidig er behovene for moderne og tilpasset infrastruktur store i hele fylket, både knyttet til næringsrettet infrastruktur som næringsområder og transportinfrastruktur som vei og havn. Det forventes fortsatt behov for finansiering av omstillingsprosjekter i kommunene og oppfølging av pågående omstillingsarbeid i årene som kommer. Fylkeskommunens aktivitet og innsats på tilretteleggende tiltak og bedriftsrettede virkemidler gjennom Innovasjon Norge er av avgjørende betydning for utviklingen i Troms.

Reduksjon av avstandsulemper – Transportstøtte

Den regionale transportstøtteordningen bidrar til å redusere avstandskostnader for vareprodusenter i fylket. Siktemålet er å redusere de konkurransemessige ulemper som følger av lange transportavstander og vanskelige transportforhold i fylket. Ordningen er relativt omfattende i Troms sammenlignet med nabofylkene og det er aktuelt å gjøre noen endringer i ordningen i lys av dette og endrede behov i næringslivet.

Landbruk

Det pågår en omfattende prosess for utarbeidelse av en regional plan for landbruket i Troms. Det er fokus på landbrukets utviklingsmuligheter i fylket og hvordan disse kan realiseres. Planen vil belyse hvilke områder innsatsen skal rettes mot og vil være retningsgivende for den fylkeskommunale virkemiddelbruk i tiden fremover. De midler fylkeskommunen forvalter på landbruksområdet er øremerket rekrutterings-, likestillings- og kompetansehevingstiltak.

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Fylkesrådet har tidligere varslet gjennomgang av den regionale transportstøtten (fylkeskommunalt virkemiddel). Støtten deles ut til vareprodusenter med høye transportutgifter og relativt stor andel av midlene har vært tildelt til noen få større bedrifter mens mindre andel av midlene har vært tildelt de mange små bedriftene som ligger spredt i fylket. En justering av tildelingskriteriene som tilgodeser mindre bedrifter med mer midler og de større med mindre andel, vil kunne frigjøre midler for å skape handlingsrom i perioden.

5.9 Stabs- og støttefunksjoner

Stabssjefen

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
Stabssjefens kontor					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	15 856	15 856	15 856	15 856	15 856
Innlagte vedtatte justeringer	2	2	2	2	2
Justert vedtatt budsjett 2013	15 858	15 858	15 858	15 858	15 858
Endringer:					
			0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	15 858	15 858	15 858	15 858	15 858
Innsparing 1 %		-160	-160	-160	-160
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-160	-160	-160	-160
Netto ramme 2014-2017	15 858	15 698	15 698	15 698	15 698

Stabssjefen rapporterer til fylkesrådsleder og fylkesrådet og er en ressurs for hele fylkesrådet og vil være det sentrale oppspillpunktet for politiske bestillinger. Stabssjefen skal bidra til at fylkesrådet kan drive effektiv politisk styring, bidra til administrativ og tverrfaglig samordning og bedre koordinering av saker. I tillegg er det ønske om å bedre leveransen på politiske bestillinger. Det internasjonale arbeidet skal sikre og synliggjøre fylkets interesser og skape gode rammevilkår for regional utvikling. Stabssjefens stab består av en utrederenheter, kommunikasjonsavdeling, internasjonal avdeling og planavdeling.

Hovedprioriteringer

Langsiktige og sektorovergrepene utfordringer skal samordnes slik at fylkeskommunen oppnår bedre styring og bedre kvalitet på de tjenestene som tilbys.

Tilstandsvurdering

Det er i fylkeskommunen behov for å få bedre samordning av langsiktige og sektorovergrepene utfordringer. Økonomiplanprosessen er lagt om for å få større fokus på de langsiktige prioriteringene. Videre er saksgangen til fylkesrådet endret, ved at det ikke lenger gjennomføres arbeidsmøter. Det gir større utfordringer knyttet til samordningen og gir sterkere føringer for samordning i etatssjefsmøtet. Det er også behov for å sikre at riktig styringsinformasjon kommer frem til beslutningstakere for å øke kvaliteten på tjenestene som fylkeskommunen tilbyr.

Strategier og tiltak

- Det skal lages en ny fylkesplan.
- Det forberedes en internasjonal strategi for fylkeskommunen.
- Videreføring av internkontrollprosjektet i Troms fylkeskommune og videre fokus på kvalitetsarbeidet i fylkeskommunen, herunder rapportering, avvikshåndtering, dokumentering og arbeid med å få et godt kontrollmiljø.
- Endringer i økonomi- og budsjettplanprosessene må også få konsekvenser for hvordan utforming av økonomiplan og budsjettokumenter utformes. Dette må videreføres i øvrige

styringsdokumenter, med fokus på å få bedre samsvar mellom økonomiplan og budsjett- og regionale sektorplaner.

- Fokus på hvordan fylkeskommunen forvalter eierskapet til fylkeskommunen i samsvar med fylkestingets eierstrategi.
- Gjennom controller funksjonen, bidra til at beslutningsgrunnlaget og vedtakene er i tråd med overordnede styringsdokumenter. Samt sikre at fylkesrådet og fylkestingets vedtak blir iverksatt og at politiske bestillinger blir satt i arbeid.
- Kvalitetssikre saksbehandling slik at alle administrative forhold inkludert rammebetingelser i form av lover og regelverk er avklart og tilstrekkelig belyst, før sakene går til politisk behandling.
- Videreutvikle samarbeidet med de andre nordnorske fylkeskommunene om eierskapet i Barentssekretariatet og Nord-Norges Europakontor for å fremme våre interesser i forhold til EU/EØS og barentssamarbeidet.
- Aktiv nyhetsformidling gjennom nettsider og sosiale medier.
- Skape en oversiktlig og lettbrukt inngangs- og informasjonsportal for innbyggerne i Troms og direktebrukere av de fylkeskommunale tjenestene.
- Bistå fylkesrådet med informasjons- og kommunikasjonsarbeid.
- Regional plan for landbruk er under utarbeidelse.
- Regional plan for handel og service er under utarbeidelse.
- Regional plan for reindrift skal påbegynnes i løpet av 2013.
- Arrangere kurs i prosessledelse for kommunene – LUK.
- Følge opp interkommunale plankontor, veiledning og påvirkning til nye etableringer – LUK.
- Arrangere dialogmøter med kommunene – LUK.
- Arrangere regionalt planforum.

Drifts- og utbyggingscenteret

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
Drifts- og utbyggingscenteret					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	85 260	85 260	85 260	85 260	85 260
Innlagte vedtatte justeringer	4	4	4	4	4
Justert vedtatt budsjett 2013	85 265	85 265	85 265	85 265	85 265
Endringer:					
			0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	85 265	85 265	85 265	85 265	85 265
Innsparing 1 %		-840	-840	-840	-840
Styrking av juridisk kapasitet og kompetanse		1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		160	160	160	160
Netto ramme 2014-2017	85 265	85 425	85 425	85 425	85 425

Hovedprioriteringer

Drifts- og utbyggingscenteret skal ha som hovedutfordring å utvikle en kompetent og effektiv tjenesteproduksjon på områdene arkiv, bygg- og eiendom, sekretariat, sentralbord og advokattjenester. Senteret skal utvikle og tilby et konstruktivt og godt samarbeid med hele organisasjonen på alle nivå.

For å styrke den juridiske kapasiteten og kompetansen i fylkeskommunen foreslår fylkesrådet styrking av innkjøpsområdet med en stilling.

Hovedmålsetting

Drifts- og utbyggingscenteret skal sørge for at det er høy kvalitet på de ulike tjenesteområdene og at ressursene utnyttes på en optimal måte. Våre tjenester skal leveres i hovedsak internt i organisasjonen og ut fra ønsket om å bidra til «å spille de andre god».

Vi skal levere det vi er pliktig til å levere med god kvalitet i henhold til lover, forskrifter og vedtak som er fattet. Samtidig skal vi bidra med utvikling av våre ansvarsområder, og skal bidra til å lage gode beslutningsgrunnlag.

Strategier og tiltak

Arkivavdelingen

- Det skal være en effektiv og forsvarlig dokumenthåndtering innenfor alle fagområder og i henhold til arkivlovens bestemmelser.
- Det skal benyttes ESA i fm arkivering og saksbehandling.
- Arkivavdelingen overfører fortløpende arkivmateriale til interkommunalt arkiv fra våre depot for eldre og avsluttet arkiv.

Bygg- og eiendom

- Fylkeskommunens bygg- og eiendomsvirksomhet vil ha høy aktivitet i årene som kommer. Vi skal ha sterkt fokus på å levere nye prosjekter med høy kvalitet, lav risiko og innenfor vedtatt økonomi. Alle bygge-prosjekt utvikles og fullføres i nær kontakt med den etat/virksomhet som skal overta det enkelte prosjekt.
- Alle nye bygg skal ha som mål å tilfredsstille kravene til energiforbruk i passivhus og til universell utforming.
- Eksisterende bygningsmasse skal vedlikeholdes ut fra målet om å bevare den verdien som er lagt ned i de enkelte bygg og ut fra målet om å spare energi og satse på miljøriktige løsninger.
- Vi skal utnytte mulighetene til å søke om statlige midler fra Enova til energisparing og kjøp av fjernvarme basert på bioenergi til flere av våre bygg.

Advokatkontoret

Advokatkontoret skal ha fokus på krevende oppgaver knyttet til vår politiske- og forretningsmessige virksomhet. Dette gjelder blant annet å føre eller bistå i forbindelse med rettssaker. Advokatkontoret bistår hele den fylkeskommunale administrasjonen i løpende saksbehandling og deltar i Fylkestingets forhandlinger. Dette er et voksende område så fylkesrådet innstiller derfor på å styrke fagområdet med en stilling.

Sekretariat

Sekretariatet leverer sekretærtjenester til fylkesrådene, fylkesrådets møter, fylkesordfører, fylkesting, komitemøtene, utvalg, avløsning sentralbord, konferansestøtte og utsending av post for kulturetaten og sentra.

Sentralbord

Sentralbordet leverer sentralbordtjenester til fylkeskommunen og resepsjonstjenester til hele fylkeshuset, har møteroms-booking og bistår ved utsending av post.

Personal- og organisasjonssenteret

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
Personal- og organisasjonssenteret					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	18 168	18 168	18 168	18 168	18 168
Innlagte vedtatte justeringer	3	3	3	3	3
Justert vedtatt budsjett 2013	18 170	18 170	18 170	18 170	18 170
Endringer:					
			0	0	0
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	18 170	18 170	18 170	18 170	18 170
Innsparing 1 %		-180	-180	-180	-180
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		-180	-180	-180	-180
Netto ramme 2014-2017	18 170	17 990	17 990	17 990	17 990

Personal- og organisasjonssenteret skal bidra med tjenester innenfor personal, lønn, HMS, HR utvikling og bedriftshelsetjeneste til hele organisasjonen og bidra til utvikling, kompetansebygging og kvalitet innenfor våre ansvarsområder.

Hovedprioriteringer

Personal- og organisasjonssenteret skal levere tjenester av høy kvalitet innen HR-området. Senteret skal arbeide sammen med ledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte for å skape gode prosesser og resultater. Slik skal PO-senteret bidra til at Troms fylkeskommune oppleves som en attraktiv arbeidsplass.

Mål 1

Målrettet ledelse- og utviklingsutvikling, samt kvalitet i personalforvaltningen

Tilstandsvurdering:

Ledelse og utviklingsutvikling er en kontinuerlig prosess og vil også være det i kommende økonomiplanperiode. Etske refleksjoner og problemstillinger har stadig aktualitet og tematiseres i ulike sammenhenger i organisasjonen. Dette vil få større fokus i perioden.

Strategier og tiltak:

- Det skal utarbeides etiske retningslinjer som skaper grunnlag for etisk refleksjon og forståelse
- Lederutvikling gjennom å utarbeide lederavtaler som konkretiserer resultatmål og ansvarsområde.
- Sikre ivaretagelsen av lover og forskrifter innenfor personalforvaltningsområdet

Mål 2

Utvikle det psykososiale arbeidsmiljøet

Tilstandsvurdering:

Fylkesrådet har vedtatt at det skal gjennomføres arbeidsmiljøkartlegginger, med påfølgende tiltaksarbeid, for å utvikle arbeidsmiljøet i enhetene.

Strategier og tiltak:

- Gjennomføre arbeidsmiljøkartlegging regelmessig i hele organisasjonen, hvor ledere og medarbeidere sammen lager tiltak for å utvikle arbeidsmiljøet

Mål 3

Sikre det fysiske arbeidsmiljøet

Tilstandsvurdering:

Resultater av interne og offentlige tilsyn viser avvik på enkelte områder når det gjelder fysisk arbeidsmiljø. Det er økt fokus på beredskap i videregående skole og i samfunnet generelt.

Strategier og tiltak:

- Sikre beredskap for ulike typer hendelser som kan medføre skade på person, miljø eller materielle verdier gjennom opplæring og bistand til øvelser
- Sikre arbeidsutstyr og maskiner for å forhindre yrkessykdom eller skade på person, gjennom opplæring og interne tilsyn
- Sikre det kjemiske arbeidsmiljøet for å forebygge yrkessykdom eller skade på person eller miljø, gjennom opplæring og interne tilsyn

Økonomisenteret

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
Økonomisenteret					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	9 545	9 545	9 545	9 545	9 545
Innlagte vedtatte justeringer, omorg./ innsparing	2	2	2	2	2
Justert vedtatt budsjett 2013	9 546	9 546	9 546	9 546	9 546
Endringer:					
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	9 546	9 546	9 546	9 546	9 546
Innsparing 1 %		-90	-90	-90	-90
Styrking av innkjøpsfaglig kapasitet og kompetanse		650	650	650	650
			0	0	0
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		560	560	560	560
Netto ramme 2014-2017	9 546	10 106	10 106	10 106	10 106

Økonomisenteret har ansvar for å skape gode prosesser knyttet til arbeidet med økonomiplan, budsjett, regnskap og innkjøp. Senteret skal bidra til god økonomistyring og yte økonomi- og innkjøpsfaglige tjenester til hele organisasjonen. Vi skal også bidra til utvikling, kompetansebygging og kvalitet innenfor våre ansvarsområder.

For å styrke internkontroll, kompetansebygging i fylkeskommunen og oppfølging av innkjøp i fylkeskommunen foreslår fylkesrådet styrking av innkjøpsområdet med en stilling.

Hovedprioriteringer

Økonomisenteret skal sørge for økonomi- og innkjøpsfaglige tjenester for å sikre grunnlag for god ressursutnyttelse i Troms fylkeskommune.

Økonomisenteret skal levere det Troms fylkeskommune er pliktig til å levere med god kvalitet i henhold til lover, forskrifter og vedtak som er fattet.

Mål 1

Vi skal drive aktiv internkontroll

Tilstandsvurdering

Økonomisenteret har hatt stort fokus på internkontroll de senere år, og er sentral i arbeidet med nytt internkontrollsystem i fylkeskommunen. I denne forbindelse vil arbeidet med økonomihåndbøker ta en litt annen retning og må implementeres i det valgte systemet.

Strategier og tiltak

- Vi skal være en sterk bidragsyter for å få plass fylkeskommunens kvalitetssystem
- Vi skal gjøre en vurdering av risiko og sårbarhetsfaktorer knyttet til våre ansvarsområder
- Vi skal ha fokus på med controller-virksomhet

- Vi skal ha rutinebeskrivelser på våre områder, og disse skal også inkludere risiko- og sårbarhetsvurdering og håndtering av dette.
- Vi skal til enhver tid ha oppdaterte reglementer

Mål 2

Vi skal bidra til kompetansebygging i organisasjonen

Tilstandsvurdering

Det er svært mange involvert i arbeid som krever økonomi- og innkjøpsfaglig kompetanse, og det er nødvendig med maler, brukerveiledninger, gode verktøy, kurs og veiledning. De siste årene har det vært fokus på å tilgjengeliggjøre nødvendig materiale i Elektronisk Kvalitetshåndbok og intranett samt å ta i bruk bedre verktøy. Et viktig ledd i vårt bidrag til økonomistyring i de fylkeskommunale virksomhetene er å tilby god opplæring og veiledning. I kommende økonomiplanperiode vil satsingen være å sikre gode rutiner og god kompetanse knyttet til økonomi og innkjøp i Troms fylkeskommune.

Strategier og tiltak

- Vi skal drive opplæring gjennom kurs og veiledning
- Vi skal ha en ”opplæringspakke” for nytilsatte i fylkeskommunen
- Vi skal ha informative og oppdaterte intranett- og internettsider.

Mål 3

Vi skal utnytte mulighetene som ligger i økonomistyringssystemet og annen teknologi

Tilstandsvurdering

Økonomisenteret har en målsetting om å digitalisere arbeidsprosesser knyttet til økonomi for å bidra til en mer effektiv organisasjon, ha en sterkere miljøprofil, få mer helhetlige rutiner og styrke dokumentasjon og internkontroll. Den største satsingen innenfor dette er implementering av full elektronisk anskaffelsesprosess med elektronisk fakturahåndtering med ett fakturamottak for hele organisasjonen, pliktig innkjøpsanmodning (rekvisisjon) og e-handel. Dette er i stor grad gjennomført i 2012, og fokuset framover er å bedre funksjonalitet og rutiner knyttet til dette. Spesielt ehandel er fortsatt i en tidlig fase.

Elektroniske fakturaer er obligatorisk for leveranser til statlig sektor fra 1.7.2012. Troms fylkeskommune har ikke innført dette da kapasiteten har vært fasett inn mot elektronisk behandling av inngående faktura og ehandel. I løpet av 2013 vil vi kunne avgi efaktura til de som kjøper varer og tjenester hos oss.

Strategier og tiltak

- Vi skal videreutvikle funksjonalitet og effektivitet i elektronisk fakturahåndtering
- Vi skal videreutvikle bruk av E-handel
- Vi skal avgi efaktura
- Vi skal ta i bruk flere økonomistyringsverktøy

IT

	Vedtatt 2013 bud	2014	2015	2016	2017
IT-senteret					
Opprinnelig vedtatt budsjett 2013	13 210	13 210	13 210	13 210	13 210
Innlagte vedtatte justeringer	1	1	1	1	1
Justert vedtatt budsjett 2013	13 211	13 211	13 211	13 211	13 211
Endringer:					
Prisvekst 2014			0	0	0
<i>Sum ramme før innarbeiding nye tiltak 2014</i>	13 212	13 211	13 211	13 211	13 211
Innsparing 1 %		-130	-130	-130	-130
Deltakelse i Kommit		160	160	160	160
<i>Sum nye tiltak / reduksjoner</i>		30	30	30	30
Netto ramme 2014-2017	13 212	13 241	13 241	13 241	13 241

Hovedprioriteringer

T-senteret har det koordinerende ansvaret for IKT-virksomheten i Troms fylkeskommune og skal bidra til å oppnå et tverretattlig samarbeid, kompetanseutveksling samt ivareta en helhetlig sikkerhetsforvaltning.

For å oppnå økt digitalisering av fylkeskommunale tjenester, har foreslår fylkesrådet å bevilge midler til å delta i KommIT-programmet hvor det satses på en felles IKT-arkitektur og standarder for kommunesektoren. Dette innebærer felles gode integrasjonsløsninger som muliggjør en sømløs digital kommunikasjon/samhandling på tvers av forvaltningen og mot innbyggerne og næringslivet – også innenfor eHelse, NAV, Skatteetaten og Altinn.

Mål 1

IT skal bidra til å forenkle tilgangen til informasjon og tjenester samt at vi jobber smartere og reduserer papirforbruket.

Tilstandsvurdering:

IT spiller en stadig større rolle i vår arbeidsdag og stadig flere tjenester/oppgaver blir digitalisert. I de siste årene har IT-funksjonene utviklet seg fra en ren støttefunksjon til en ”nøkkelrolle” da våre IT-tjenester er blitt stadig mer tidskritiske og kan knyttes til resultater (økonomiske, pedagogiske, effektive arbeidsmåter/ rutiner, bedre infodeling og samhandling osv.). Samtidig er det viktig å vite at IT påvirker arbeidsprosesser og organisasjonsutvikling på alle områder hvor teknologien tas i bruk. Det er derfor viktig å ta ut effektiviseringsgevinster når ny teknologi tas i bruk i verdiskaping og tjenesteproduksjon.

Strategier og tiltak:

Digital arbeidsflyt/dokumenthåndtering

- Administrative arbeidsprosesser og prosedyrer innenfor saksbehandling, arkiv og skjemabehandling må defineres og vurderes digitalisert.
- Digitaliserte tjenester skal tilrettelegges for mobil bruk.

Digital kompetanse

TFKs ansatte skal heve sin kunnskap om

- Betydningen av IT som virkemiddel for omstilling, effektivisering og kvalitetsheving av forvaltning og tjenesteproduksjon Jf eKommune.
- Det digitale trusselbildet – forstå hvilke trusler en bruker/PC/nettbrett/mobiltelefon kan rammes av og hvordan unngå disse.

Kost/nytte-analyse

- Et hvert IT-prosjekt (endringer eller nye systemer) skal ha en eier som er ansvarlig for kost/nytte-analyse før prosjektet igangsettes.
- En kost/nytte-analyse skal involvere berørte parter, dvs. nødvendig med kompetanse på både teknologi og digitale arbeidsprosesser/arbeidsflyt.

Mål 2

TFK skal ha en teknologisk infrastruktur som bidrar til stabile, sikre, mobile og integrerte tjenester som utføres i samsvar med lover, forskrifter, normer og definerte arbeidsprosesser.

Tilstandsvurdering:

En god teknologisk infrastruktur (nettverk, servere, skrivere, skannere og brukerstyr) er nødvendig for å utvikle gode brukertjenester innenfor eForvaltning, eHelse, eLæring osv. Videre er det viktig å redusere miljøbelastninger knyttet til IT («grønn IT») – energiforbruk, papirforbruk, både ved innkjøp, forvaltning/drift og bruk, jf. Regjeringens handlingsplan (DIFI) om miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser.

Strategier og tiltak:

- Etablere en systemarkitektur som gir en mer standardisert, integrert og brukervennlig plattform for både stasjonære og mobile brukere.
- Kost/nytte-vurdere ny teknologi som utfordrer etablert infrastruktur.
- Applikasjoner skal ha grensesnitt tilpasset både PCer, Mac og håndholdte enheter.
- Applikasjoner skal i størst mulig grad integreres mot AD, ev. FEIDE i videregående skoler.

Utarbeide retningslinjer for:

- Felles utskriftsløsning (Follow me) – en løsning med kort eller pinkode for å få ut utskrift. Bidrar i stor grad til å redusere papirforbruket og gi økt informasjonssikkerhet.
- Datalagring for å sikre kontroll over hvor data lagres lokalt, sentralt, nettsky osv.
- Single Sign On.

- Integrasjonsplattform.

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Som et ledd i å skape økonomisk handlerom legger fylkesrådet opp til å redusere driftsbudsjettene på stabs- og støtteenhetene samt noe reduksjon på vedlikehold av bygninger. Som følge av effektivisering i sentraladministrasjonen er det tatt ned 4 stillinger på sentraene de siste årene.